



НИЙСЛЭЛИЙН
СТАТИСТИКИЙН
ГАЗАР



НИЙСЛЭЛИЙН НИЙГЭМ, ЭДИЙН ЗАСГИЙН БАЙДАЛ

2025 VII



www.ubstat.mn



Улаанбаатар хот
2025 он



**НИЙСЛЭЛИЙН
СТАТИСТИКИЙН
ГАЗАР**

АГУУЛГА

	Эдийн засаг, нийгмийн үндсэн үзүүлэлт, 2021-2025 он	4
	Эдийн засаг, нийгмийн үндсэн үзүүлэлт, дүүргээр	4
I	Эрүүл мэнд	6
II	Гэмт хэрэг	10
III	Төсөв	14
IV	Хэрэглээний үнэ	18
V	Аж үйлдвэр	24
VI	Барилга	31
VII	Хотын нийтийн аж ахуй	36
VIII	Цаг уур, агаарын чанар, аюулт үзэгдэл, осол	38

Хүснэгт 1. НИЙСЛЭЛИЙН ЭДИЙН ЗАСАГ, НИЙГМИЙН ҮНДСЭН ҮЗҮҮЛЭЛТ, дүүргээр

Үзүүлэлт		Хэмжих нэгж	2021 I-VII	2022 I-VII	2023 I-VII	2024 I-VII	2025 I-VII
Шинээр төрсөн хүүхэд		Хүн	21 779 ↓6.5	19 432 ↓10.8	20 471 ↑5.3	18 338 ↓10.4	17 219 ↓6.1
Халдварт өвчнөөр өвчлөгчид		Хүн	124 524 ↑12.6**	161 820 ↑30.0	14 250 ↓91.2	10 875 ↓23.7	27 307 ↑2.5**
Бүртгэгдсэн гэмт хэрэг		Тоо	8 031 ↓21.9	15 578 ↑94.0	15 499 ↓0.5	17 270 ↑11.4	21 897 ↑26.8
Хэрэглээний үнийн индекс, (сарын өөрчлөлт)		Хувь	1.4 ↑1.0	0.6 ↓0.8	-0.2 ↓0.8	0.0 ↓0.2	-0.1 ↓0.3
Гадаад валютын нэрлэсэн ханш (сарын дундаж)	Доллар (АНУ)	Төгрөг	2 849 ↑0.2	3 153 ↑10.7	3 442 ↑9.2	3 381 ↓1.8	3 585 ↑6.0
	Юань (БНХАУ)	Төгрөг	440 ↑8.4	468 ↑6.4	479 ↑2.4	466 ↓2.7	500 ↑7.3
	Рубль (ОХУ)	Төгрөг	39 ↓2.5	54 ↑38.5	38 ↓29.6	39 ↑2.6	45 ↑15.4
Нийслэлийн төсвийн орлого		Тэрбум төгрөг	621.9 ↑31.6	769.1 ↑23.7	1 063.0 ↑38.2	1 647.0 ↑54.9	2 139.6 ↑29.9
Нийслэлийн төсвийн зарлага		Тэрбум төгрөг	643.9 ↓9.9	787.8 ↑22.3	1 038.0 ↑31.8	2 204.3 ↑21.1*	2 659.7 ↑20.7
Агаарын дундаж температур		°C	19.2	17.6	17.9	20.1	20.2

Хүснэгт 2. НИЙСЛЭЛИЙН ЭДИЙН ЗАСАГ, НИЙГМИЙН ҮЗҮҮЛЭЛТҮҮД, дүүргээр

Үзүүлэлт	Хэмжих нэгж	2024 I-VII					2025 I-VII				
		Хотын дундаж	Хамгийн өндөр		Хамгийн бага		Хотын дундаж	Хамгийн өндөр		Хамгийн бага	
Хүн амын нягтрал /нэг кв км-т ногдох хүн/	Тоо	349	Баянгол	8 578	Налайх	59	357	Баянгол	8 797	Налайх	59
			Чингэлтэй	1 526	Багануур	47		Чингэлтэй	1 490	Багануур	47
			Сүхбаатар	679	Багахангай	32		Сүхбаатар	688	Багахангай	32
Нялхсын нас баралт /амьд төрсөн 1000 хүүхдэд/	0\00*	12	Багануур	20	Баянзүрх	9	15	Багануур	19	Баянгол	11
			Багахангай	20	Налайх	8		Налайх	19	Хан-Уул	9
			Баянгол	12	Сүхбаатар	5		Сүхбаатар	15	Багахангай	-
10 000 хүн тутмаас халдварт өвчнөөр өвчлөгсөд	0\000	67	Баянзүрх	69	Хан-Уул	45	165	Баянзүрх	187	Сонгино-хайрхан	115
			Сүхбаатар	58	Сонгино-хайрхан	43		Багануур	152	Багахангай	51
			Баянгол	51	Багахангай	16		Хан-Уул	143	Налайх	48
Төсвийн орлого, зарлагын харьцаа зарлага=100	тоо	75	Баянзүрх	131	Багахангай	89	80	Хан-Уул	115	Налайх	83
			Баянгол	116	Налайх	81		Сүхбаатар	110	Багахангай	83
			Сонгино-хайрхан	113	Багануур	32		Баянзүрх	110	Багануур	23
16-аас дээш насны 10 000 хүнд ногдох Гэмт хэрэг	тоо	161	Сүхбаатар	250	Сонгино-хайрхан	94	198	Сүхбаатар	330	Багануур	122
			Чингэлтэй	192	Багануур	30		Чингэлтэй	278	Налайх	69
			Баянгол	180	Багахангай	47		Баянгол	230	Багахангай	45

I. Саруудыг ром тоогоор тэмдэглэв.

- Сар: I, II, III, IV, V, VI, VII ... г.м
- Улирал: I-III, IV-VI, VII-IX, X-XII
- Өссөн дүн: I-IV, I-XI ... г.м (Тухайн сарыг оруулсан жилийн эхнээс өсөн нэмэгдсэн дүнг харуулав).

II. Дараах тэмдэглэгээг ашиглав.

- гүйцэтгэл байхгүй

* урьдчилсан гүйцэтгэл

** дахин

III. Орон дэвшүүлэлтээс хамаарч зарим үзүүлэлтийн нийлбэр нь дүнтэйгээ, бүтцийг хувиар илэрхийлэхэд 100 хувиас бага зэрэг зөрүүтэй байж болно.

IV. Та цахим хэлбэрээр үзэж буй тохиолдолд тухайн салбарын логог дарж дэлгэрэнгүй мэдээллийг хүснэгтээр MS-Excel хэлбэрээр татан авах боломжтой.

/Жич: Интернэтэд холбогдсон байх ёстой/



V. Та өөрийн гар утаснаас QR code уншуулагч аппликейшн ашиглан тухайн салбарын хавсралт хүснэгтийг MS-Excel хэлбэрээр татан авч үзэх боломжтой.

/Жич: Интернэтэд холбогдсон байх ёстой/

IV. Хэмжих нэгжийн тэмдэглэгээ

мянга =1000

сая=10⁶

тэрүм =10⁹

их аяд =10¹²

мянмянга

% хувь

мммиллиметр

см сантиметр

дм дециметр

м метр

км километр

м² метр квадрат

дм² дециметр квадрат

км² километр квадрат

м³ метр куб

га гектар

мл миллилитр

л литр

г грамм

кг килограмм

цн центнер

т тонн

Вт ватт

кВт.ц киловатт цаг

кал калори

ккал килокалори

Гкал гигакалори(=10⁹ калори)

с секунд

мин минут

мкг/м³ микрограмм метр куб

м/с метр секунд

ш ширхэг

х.д.х

хэвлэлийн даралтат
хуудас



МЭДЭЭЛЭЛ



МЭДЭЭЛЭЛ, ОЙ САНАМЖ



ЭРҮҮЛ МЭНД

2025 оны эхний 7 сард 17062 эх амаржсан нь өмнөх оны мөн үеэс 1098(6.0%) төрөлтөөр буурсан байна.

Нийслэлийн хэмжээнд 2025 оны эхний 7 сард 17062 эх амаржсан нь өмнөх оны мөн үеэс 1098 (6.0%) төрөлтөөр буурсан байна. Нийт төрөлтийн 8766 (51.4%) нь НЭМГ-ын харьяа эмнэлэгт, 8296 (48.6%) нь нийслэлд

үйл ажиллагаа явуулж буй ЭМЯ-ны харьяа улс болон хувийн хэвшлийн эмнэлэгт амаржсан байна. Нийт амаржсан эхчүүдийн 0.3 хувийг гэрийн төрөлт эзэлж байна.

Хүснэгт 3.

ТӨРСӨН ХҮҮХЭД, ЭХ, ХҮҮХДИЙН ЭНДЭГДЭЛ, жил бүрийн эхний 7 сарын байдлаар

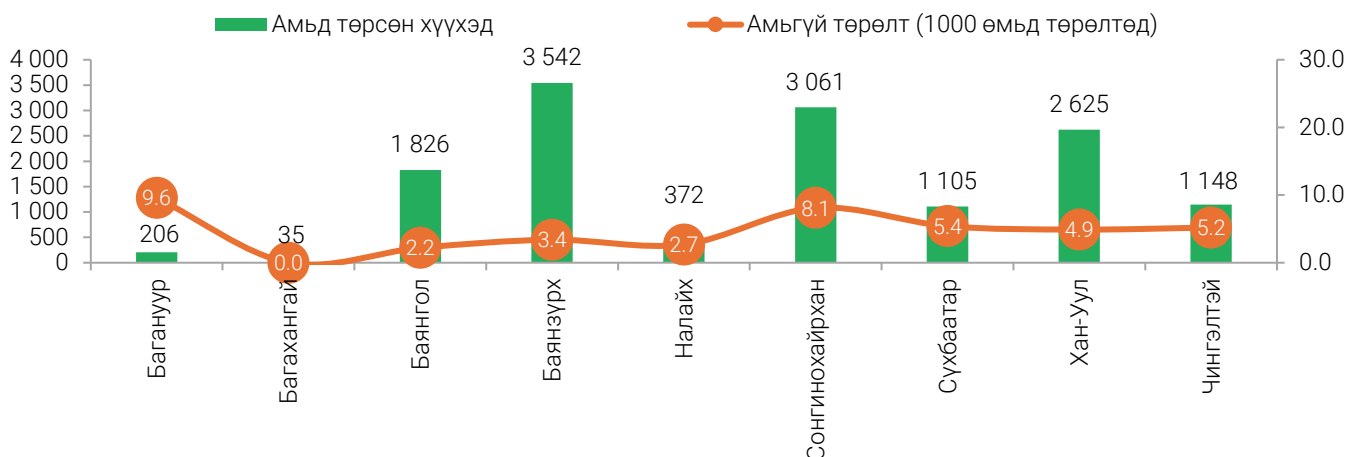
Үзүүлэлт	2023 I-VII	2024 I-VII	2025 I-VII	Өөрчлөлт %
Амаржсан эхийн тоо	20 334	18 160	17 062	-6.0
Гэрийн төрөлт	76	55	47	-14.5
Хяналтгүй төрөлт	105	164	133	-18.9
Амьд төрсөн хүүхэд	20 471	18 338	17 219	-6.1
Эхийн эндэгдэл	8	3	4	33.3
Нэг хүртэл насандаа эндсэн хүүхэд	284	224	255	13.8
Амьд төрсөн 1000 хүүхэд тутмаас 1 хүртэл насанд эндсэн хүүхэд	13.9	12.4	14.8	

2025 оны эхний 7 сард 17219 хүүхэд мэндэлсэн нь өмнөх оны мөн үеэс 1119 (6.1%) хүүхдээр цөөн байна. Төрсөн нийт

хүүхдийн 3299 (19.2%) нь бусад аймгийн харьяат эхчүүдээс мэндэлжээ.

Зураг 1.

АМЬД ТӨРСӨН ХҮҮХЭД, дүүргээр

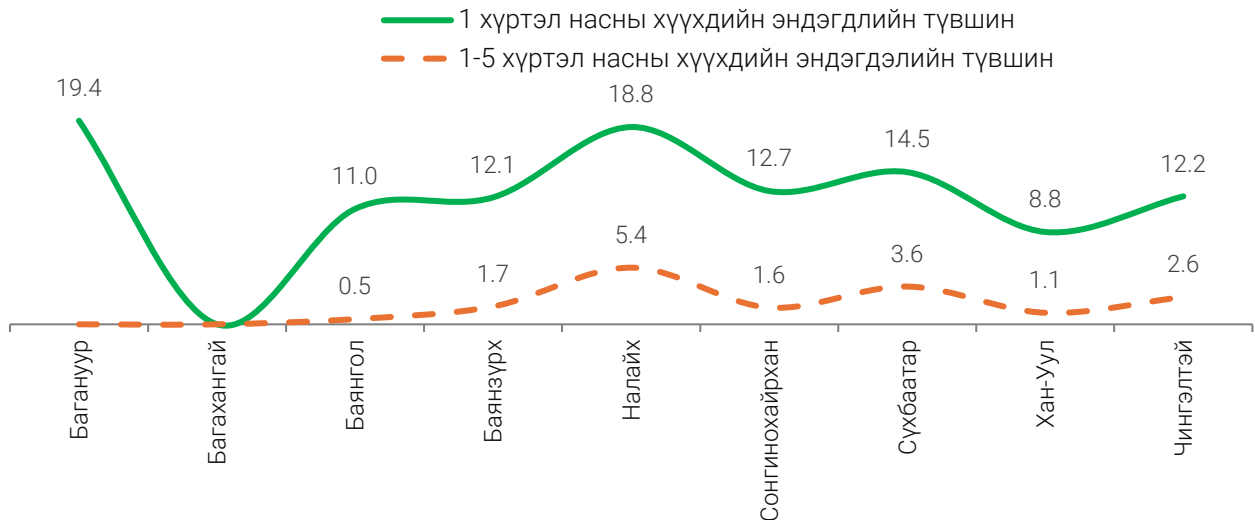


Төрсөн нийт хүүхдийн 9036 (52.5%) нь хүү, 8183 (47.5%) нь охин байна. Амьд төрсөн нийт хүүхдээс 2 ихэр хүүхэд 246, 3 ихэр хүүхэд 2 байна.

Амьгүй төрөлтийн 91 тохиолдол бүртгэгдсэн нь өмнөх оны мөн үеэс 21 тохиолдлоор буурсан байна. Амьгүй төрөлт Сонгинохайрхан, Сүхбаатар, Багануур дүүрэгт хотын дунджаас өндөр байна.

Зураг 2.

ХҮҮХДИЙН ЭНДЭГДЛИЙН ТҮВШИН (1000 амьд төрөлтөд ногдох)



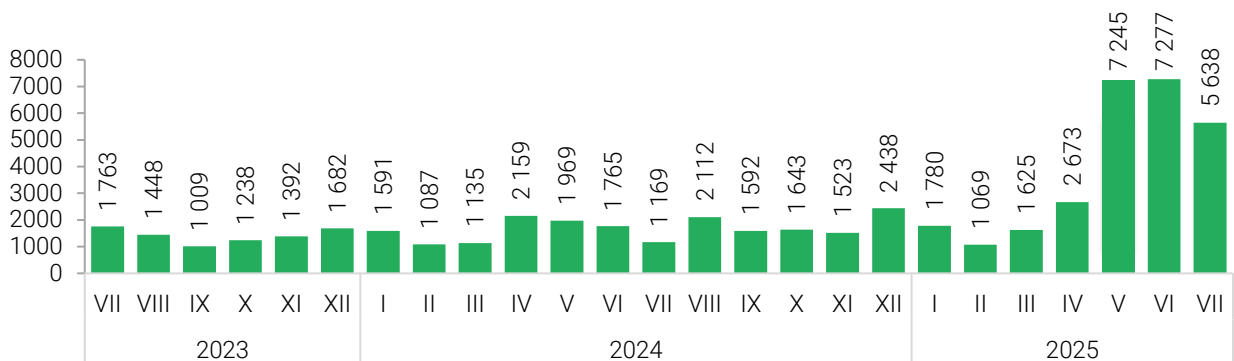
Нийслэлд 2025 оны эхний 7 сард бүртгэгдсэн нялхсын эндэгдлээс Баянзүрх дүүрэгт 43 (16.9%) нь, Сонгинохайрхан дүүрэгт 39 (15.3%) нь, Хан-Уул дүүрэгт 23 (9.0%) нь, Баянгол дүүрэгт 20 (7.8%) нь, Сүхбаатар дүүрэгт 16 (6.3%) нь, Чингэлтэй дүүрэгт 14 (5.5%) нь, Налайх дүүрэгт 7

(2.7%), Багануур дүүрэгт 4 (1.6%), бусад аймгийн харьяат 89 (34.9%) бүртгэгдэж, Багахангай дүүрэгт бүртгэгдээгүй байна.

Нийслэлд 2025 оны эхний 7 сард 27307 хүн халдварт өвчнөөр өвчилсөн нь өмнөх оны мөн үеэс 16432 (2.5 дахин их) хүнээр өссөн байна.

Зураг 3.

ХАЛДВАРТ ӨВЧНӨӨР ӨВЧЛӨГЧИД, сараар



Халдварт өвчнөөр өвчлөгчдийг халдварт өвчний төрлөөр нь авч үзвэл амьсгалын замын цочмог халдварт өвчин 17596 (64.4%), бэлгийн замаар дамжих халдварт

өвчин 3417 (12.5%), гэдэсний халдварт өвчин 1231 (4.5%), зоонозын халдварт өвчин 22 (0.1%), бусад халдварт өвчин 5041 (18.5%) байна.

Хүснэгт 4.

НИЙСЛЭЛД БҮРТГЭГДСЭН ХАЛДВАРТ ӨВЧИН, жил бүрийн эхний 7 сарын байдлаар

Төрөл	Хэмжих нэгж	2023 I-VII	2024 I-VII	2025 I-VII	Өөрчлөлт	
					тоо/нэгж хувь	хувь
Халдварт өвчнөөр өвчилсөн хүн, бүгд	тоо	14 250	10 875	27 307	16 432	2.5**
	10000 хүнд	90.9	67.2	164.6	97.4	
Үүнээс:						
Вируст гепатит	тоо	114	79	104	25	31.6
	10000 хүнд	0.73	0.5	0.63	0.13	
Цусан суулга	тоо	753	719	493	- 226	-31.4
	10000 хүнд	4.8	4.4	2.97	-1.43	
Салхин цэцэг	тоо	4 644	3 588	4 591	1 003	28.0
	10000 хүнд	29.6	22.1	27.67	5.57	
Гахай хавдар	тоо	57	167	51	- 116	-69.5
	10000 хүнд	0.4	1	0.31	-0.69	
Сальмонеллёз	тоо	119	178	189	11	1.1
	10000 хүнд	0.8	1.1	1.1	0.0	
Улаан эсэргэнэ	тоо	591	312	442	130	41.7
	10000 хүнд	3.8	1.9	2.7	0.76	
Хоолны хордлого	тоо	53	151	0	- 151	0.0
	10000 хүнд	0.3	0.90	0.0	-0.90	
Ёлом	тоо	42	0	116	116	-
	10000 хүнд	0.3	0	0.7	0.70	
Бруцеллёз	тоо	6	0	3	3	-
	10000 хүнд	0.04	0	0.02	0.02	
Гар, хөл, амны өвчин	тоо	2256	1125	642	- 483	-42.9
	10000 хүнд	14.4	7	3.9	-3.1	
Тэмбүү	тоо	1489	1893	1597	- 296	-15.6
	10000 хүнд	9.5	11.7	9.6	-2.1	
Гонококкт халдвар	тоо	862	859	938	79	9.2
	10000 хүнд	5.5	5.3	5.7	0.4	
Трихомониаз	тоо	638	608	866	258	1.4
	10000 хүнд	4.1	3.8	5.2	1.4	
Сүрьеэ	тоо	792	801	730	- 71	-8.9
	10000 хүнд	5.1	4.9	4.4	-0.5	
ДОХ	тоо	10	15	16	1	1.1
	10000 хүнд	0.06	0.09	0.1	0.0	
Улаанбурхан	тоо	0	0	11 133	11 133	-
	10000 хүнд	0	0	67.1	67.1	

Ойлголт, тодорхойлолт:

Амьд төрөлт: Жирэмслэлтийн хугацаанаас хамаарахгүйгээр ердийн төрөлтөөр эсвэл мэс ажилбараар ургийг умайнаас гарган авсны дараа нярай амьсгалж байсан, эсвэл амьдын бусад ямар нэгэн шинж тэмдэг,

өөрөөр хэлбэл, зүрхний цохилт, хүйний судасны лугшилт, булчингийн тодорхой хөдөлгөөн илэрч байсан зэргийг (хүй эсвэл эхэсийг салгасан эсэхийг харгалзахгүй) хамруулна.

Нярайн эндэгдлийн түвшин (1000 амьд төрөлтөд ногдох): Тухайн жилд 0-28 хоногтой эндсэн хүүхдийн тоог амьд төрсөн хүүхдийн тоонд харьцуулж тооцно.

Нялхсын эндэгдлийн түвшин (1000 амьд төрөлтөд ногдох): Тухайн хугацаанд 1 хүртэлх насандаа эндсэн хүүхдийн тоог амьд төрсөн хүүхдийн тоонд харьцуулж тооцно.

Тав хүртэлх насны хүүхдийн эндэгдлийн түвшин (1000 амьд төрөлтөд ногдох): Тухайн хугацаанд 5 хүртэлх насандаа эндсэн хүүхдийн тоог амьд төрсөн хүүхдийн тоонд харьцуулж тооцно.

Эхийн эндэгдлийн харьцаа (100000 амьд төрөлтөд ногдох): Тухайн хугацаанд эндсэн эхийн тоог амьд төрсөн хүүхдийн тоонд харьцуулж тооцно.

Эндсэн эх: Жирэмсний хугацаанд болон төрөх үедээ эсвэл төрснөөс хойш 42 хоногийн дотор жирэмслэлтийн байрлал, үргэлжилсэн хугацаанаас үл хамааран жирэмслэлт, төрөлт болон түүнийг удирдахтай холбоо бүхий шалтгаанаар эндсэнийг хамруулна.



ГЭМТ ХЭРЭГ

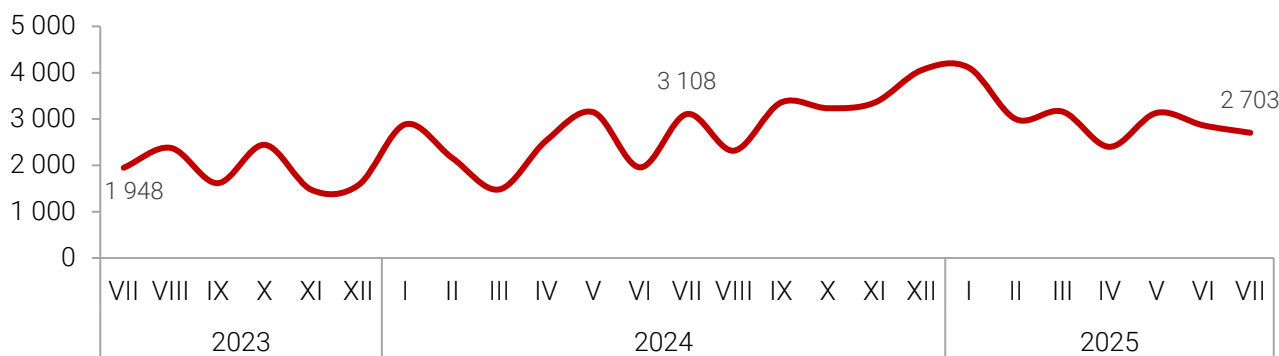
Нийслэлд 21897 гэмт хэрэг бүртгэгдсэн нь өмнөх оны мөн үеэс 4627 (26.8%) хэргээр өссөн байна.

2025 оны эхний 7 сард 21897 гэмт хэрэг бүртгэгдсэн нь өмнөх оны мөн үеэс 4627 (26.8%) хэргээр өсөж, гэмт хэргийн илрүүлэлт 32.9 хувьтай байгаа нь 0.2 нэгж хувиар буурсан байна.

Гэмт хэргийн улмаас 3828 хүн гэмтэж осолдон, 387 хүн нас барж, төр ард иргэдэд 369.0 тэрбум төгрөгийн хохирол учруулснаас 1183.2 сая (32.1%) төгрөгийг нөхөн төлүүлжээ.

Зураг 4.

БҮРТГЭГДСЭН ГЭМТ ХЭРЭГ, сараар



Бүртгэгдсэн нийт гэмт хэргийн 42.3 хувийг залилан, 18.0 хувийг хулгайн, 15.5 хувийг хүний эрүүл мэндийн халдашгүй байдлын эсрэг, 4.8 хувийг хөдөлгөөний аюулгүй байдал ашиглалтын журмын эсрэг, 1.8

хувийг дээрмийн, 1.6 хувийг бусдыг амиа хорлоход хүргэх, 1.5 хувийг бусдын хөрөнгө ашиглах, 1.2 хувийг хүчин, 0.2 хувийг хүн амь, 13.1 хувийг бусад гэмт хэрэг тус тус эзэлж байна.

Хүснэгт 5.

БҮРТГЭГДСЭН НИЙТ ГЭМТ ХЭРЭГ, жил бүрийн эхний 7 сарын байдлаар

Төрөл	Гэмт хэргийн тоо			Өөрчлөлт	
	2023 I-VII	2024 I-VII	2025 I-VII	Тоо	Хувь
Нийслэлийн дүн	15 499	17 270	21 897	4 627	26.8
Хүний амь	72	60	55	-5	-8.3
Хүчин	139	218	261	43	19.7
Дээрэм	245	319	401	82	25.7
Хулгай	2 625	3 841	3 940	99	2.5
Залилан	6 642	5 740	9 260	3 520	61.3
Хүний эрүүл мэндийн халдашгүй байдлын эсрэг	3 142	3 316	3 400	84	2.5
Хөдөлгөөний аюулгүй байдал ашиглалтын журам зөрчих	385	632	1 045	413	65.3
Бусдыг амиа хорлоход хүргэх	131	230	345	115	50.0
Бусдын хөрөнгө ашиглах	270	382	330	-52	-13.6
Бусад гэмт хэрэг	1 848	2 532	2 860	328	13.0

2025 оны эхний 7 сард 5469 хүн эрүүлжүүлэгдсэн нь өмнөх оны мөн үеэс 2881 (2.1 дахин их) хүнээр өссөн байна.

Хүснэгт 6. БҮРТГЭГДСЭН НИЙТ ГЭМТ ХЭРЭГ, дүүргээр

Дүүрэг	Бүртгэгдсэн нийт гэмт хэрэг			Өөрчлөлт	
	2023 I-VII	2024 I-VII	2025 I-VII	Тоо	Хувь
Нийслэлийн дүн	15 499	17 270	21 897	4 627	26.8
Багануур	123	173	241	68	39.3
Багахангай	15	14	14	0	0.0
Баянгол	2 633	2 975	3 943	968	32.5
Баянзүрх	3 791	4 822	5 002	180	1.0
Налайх	310	259	185	-74	-28.6
Сонгинохайрхан	2 120	2 087	3 076	989	47.4
Сүхбаатар	2 635	2 379	3 211	832	35.0
Хан-Уул	2 199	2 788	3 686	898	32.2
Чингэлтэй	1 673	1 773	2 539	766	43.2

2025 оны эхний 7 сард бүртгэгдсэн нийт гэмт хэргийн 19666 (89.8%) нь хөнгөн хэрэг, 2231 (10.2%) нь хүнд хэрэг байна.

Хүснэгт 7. ГЭМТ ХЭРЭГ БҮРТГЭГДЭХ ҮЕД СЭЖИГТНЭЭР ТООЦВОЛ ЗОХИХ ЭТГЭЭД НЬ ТОГТООГДООГҮЙ ХЭРГИЙН ТОО, 2025 оны эхний 7 сард

Дүүрэг	Хэрэг бүртгэлтийн хэргийн тоо	Үүнээс:	Гэмт хэргийн илрүүлэлтийн хувь
		Эрүүгийн хэрэг үүсгэж, яллагдагчаар татсан хэрэг	
Нийслэлийн дүн	21 259	6 986	32.9
Багануур	202	104	51.5
Багахангай	12	8	66.7
Баянгол	3 894	1 143	29.4
Баянзүрх	4 854	1 691	34.8
Налайх	183	103	56.3
Сонгинохайрхан	2 934	1 122	38.2
Сүхбаатар	3 133	875	27.9
Хан-Уул	3 585	860	24.0
Чингэлтэй	2 462	1 080	43.9

Зураг 5.

ГЭМТ ХЭРГИЙН ИЛРҮҮЛЭЛТИЙН ХУВЬ, 2025 оны эхний 4 сард

Хамгийн бага 24.0%

Хан-Уул дүүрэг

Хамгийн их 66.7%

Багахангай дүүрэг

Гэмт хэрэгт холбогдсон сэжигтэн, яллагдагчийн тоо 2025 оны эхний 7 сард 7864 болж, өмнөх оны мөн үеэс 1204 (18.1%) хүнээр буурсан байна.

Нийт хэрэгт холбогдсон сэжигтэн, яллагдагчийн 1307 (16.6%) нь согтуугаар, 595 (7.6%) нь бүлэглэн үйлдсэн гэмт хэрэг байна. Сэжигтэн, яллагдагчийн 353 (4.5%) нь хүүхэд, 945 (12.0%) нь эмэгтэйчүүд байна.

Хүснэгт 8.

БҮРТГЭГДСЭН ХУЛГАЙН ГЭМТ ХЭРЭГ, дүүргээр

Дүүрэг	Хулгайн гэмт хэргийн тоо, бүгд			Үүнээс:		
				Хувийн өмчийн хулгайн гэмт хэргийн тоо		
	2023 I-VII	2024 I-VII	2025 I-VII	2023 I-VII	2024 I-VII	2025 I-V
Нийслэлийн дүн	2 625	3 841	3940	2 265	2 702	2750
Багануур	15	26	31	14	22	21
Багахангай	-	4	5	-	4	5
Баянгол	408	617	700	348	413	481
Баянзүрх	627	1 229	892	491	885	667
Налайх	46	27	31	45	19	27
Сонгинохайрхан	515	448	545	471	292	376
Сүхбаатар	471	524	561	410	352	362
Хан-Уул	290	616	748	270	487	527
Чингэлтэй	253	350	427	216	228	284

Ойлголт, тодорхойлолт:

Гэмт хэрэг: Монгол Улсын Эрүүгийн хуулийн тусгай ангид заасан нийгэмд аюултай гэм буруутай үйлдэл, эс үйлдэхүйг ойлгоно.

16, түүнээс дээш насны 10000 хүнд ногдох бүртгэгдсэн гэмт хэрэг: Тухайн хугацаанд бүртгэгдсэн нийт гэмт хэргийн тоог 16, түүнээс дээш насны хүн амын жилийн дундаж тоонд харьцуулж, 10000- аар үржүүлж тооцно.

Хохирогч: Монгол Улсын “Эрүүгийн хэрэг хянан шийдвэрлэх тухай” хуульд заасны дагуу гэмт хэргийн улмаас амь нас, эрүүл мэнд, бусад эрх, эрх чөлөө, эд хөрөнгийн болон эд хөрөнгийн бус хохирол хүлээсэн хүн, хуулийн этгээдийг ойлгоно.

Гэмт хэргийн хохирол: Монгол Улсын Эрүүгийн хуулийн тусгай ангид заасан гэмт хэргийн улмаас хүний амь нас, эрүүл мэнд, эд хөрөнгө, бусад эрх, эрх чөлөө, нийтийн болон үндэсний ашиг сонирхол, аюулгүй байдалд шууд учирсан үр дагаврыг гэмт хэргийн хохиролд тооцно.

Яллагдагч: Монгол Улсын “Эрүүгийн хэрэг хянан шийдвэрлэх тухай” хуульд заасны дагуу эрүүгийн хэрэг үүсгэж яллагдагчаар татах тогтоолтой танилцсан сэжигтнийг ойлгоно.



НИЙСЛЭЛИЙН ТӨСӨВ

Нийслэлийн төсвийн нийт орлого 2139.6 тэрбум төгрөг болж, төлөвлөснөөс 200.4 тэрбум төгрөгөөр дутуу бүрджээ.

Нийслэлийн төсвийн нийт орлого 2025 оны эхний 7 сарын урьдчилсан гүйцэтгэлээр 2139.6 тэрбум төгрөг болж, төлөвлөснөөс 200.4 (8.6%) тэрбум төгрөгөөр дутуу бүрджээ. Төсвийн нийт орлогын 1846.6 (86.3%) тэрбум төгрөгийг татварын орлого (орлогын албан татвар, хөрөнгийн албан татвар, бусад татвар, төлбөр, хураамж), 293.0 (13.7%) тэрбум төгрөгийг татварын бус орлого тус тус эзэлж байна.

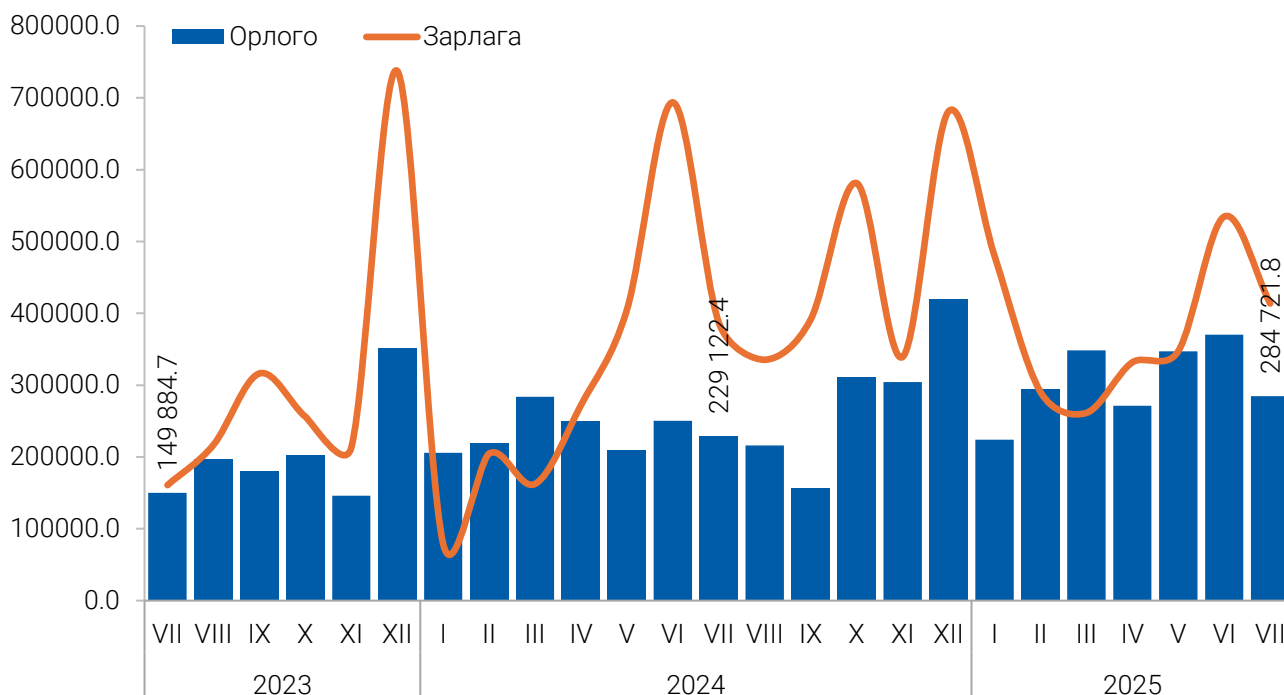
2025 оны эхний 7 сарын байдлаар нийслэлийн татварын орлого 1846.6 тэрбум

төгрөг болж, төлөвлөснөөс 167.8 (8.3%) тэрбум төгрөгөөр, татварын бус орлого 293.0 тэрбум төгрөг болж, төлөвлөснөөс 32.6 (10.0%) тэрбум төгрөгөөр тус тус дутуу бүрдсэн байна.

Орлогын албан татвар 162.4 (9.6%) тэрбум төгрөг, хөрөнгийн албан татвар 10.5 (6.4%) тэрбум төгрөгөөр тус тус дутуу, бусад татвар, төлбөр, хураамж 5.1 (3.3%) тэрбум төгрөгөөр илүү биелсэн байна.

Зураг 6.

НИЙСЛЭЛИЙН ТӨСВИЙН ОРЛОГО, ЗАРЛАГА, сая төгрөг



Хүснэгт 9. НИЙСЛЭЛИЙН ТӨСВИЙН ОРЛОГО, 2025 оны эхний 7 сарын байдлаар, дүүргээр

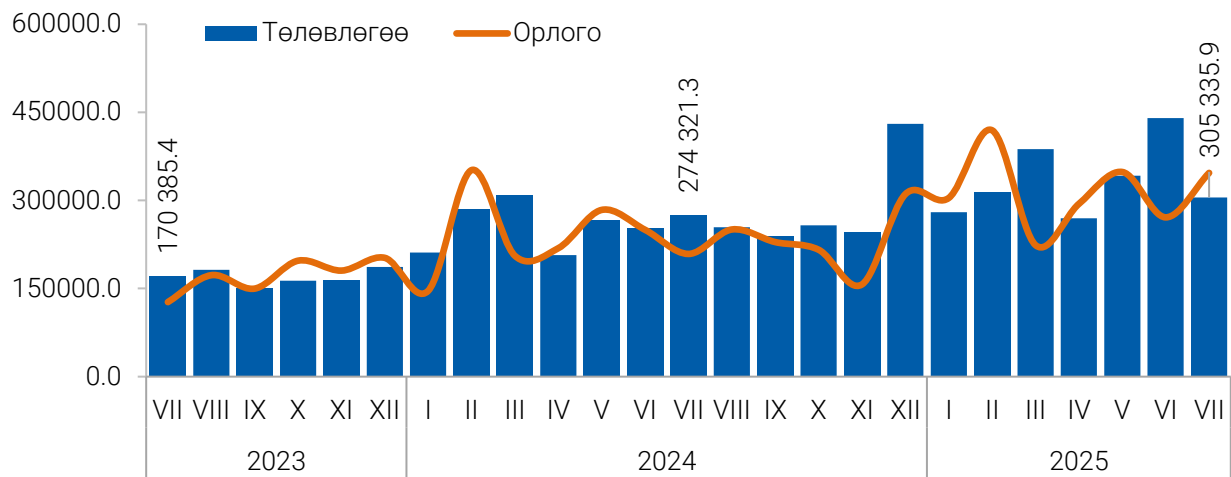
Дүүрэг	Төсвийн орлого			Үүнээс					
				Татварын орлого			Татварын бус орлого		
	Төлөвлөсөн	Гүйцэтгэл	Хувь	Төлөвлөсөн	Гүйцэтгэл	Хувь	Төлөвлөсөн	Гүйцэтгэл	Хувь
	сая төгрөг								
Нийслэлийн дүн	2 340 028.9	2 139 640.3	- 8.6	2 014 430.9	1 846 611.5	- 8.3	325 598.0	293 028.8	- 10.0
Багануур	14 473.3	14 514.7	0.3	11 531.5	11 643.1	1.0	2 941.8	2 871.6	- 2.4
Багахангай	1 385.9	1 868.1	34.8	1 150.4	1 296.3	12.7	235.5	571.8	2.4 ¹
Баянгол	204 827.3	162 308.9	- 20.8	201 449.2	159 104.8	- 21.0	3 378.1	3 204.1	- 5.2
Баянзүрх	206 226.9	188 474.7	- 8.6	203 902.5	185 965.9	- 8.8	2 324.4	2 508.8	7.9
Налайх	15 133.8	15 837.3	4.6	13 130.5	14 247.9	8.5	2 003.3	1 589.4	- 20.7
Сонгинохайрхан	109 357.0	90 232.6	- 17.5	107 312.3	88 838.0	- 17.2	2 044.7	1 394.6	- 31.8
Сүхбаатар	377 581.6	349 398.3	- 7.5	375 505.2	346 864.8	- 7.6	2 076.4	2 533.5	22.0
Хан-Уул	349 928.7	295 489.6	- 15.6	347 099.6	291 068.0	- 16.1	2 829.1	4 421.6	56.3
Чингэлтэй	167 914.5	156 609.2	- 6.7	164 043.7	155 117.0	- 5.4	3 870.8	1 492.2	- 61.5
Хотын шууд	893 199.9	864 906.9	- 3.2	589 306.0	592 465.7	0.5	303 893.9	272 441.2	- 10.3

Хүснэгт 10. НИЙСЛЭЛИЙН ТӨСВИЙН ОРЛОГО, 2025 оны эхний 7 сарын байдлаар

Үзүүлэлт	Төлөвлөсөн	Гүйцэтгэл	Өөрчлөлт	
	сая төгрөг		Дүн	Хувь
Нийт орлого	2 340 028.9	2 139 640.3	-200 388.6	- 8.6
Татварын орлого	2 014 430.9	1 846 611.5	-167 819.4	- 8.3
Орлогын албан татвар	1697 406.5	1534 994.3	-162 412.2	- 9.6
Хувь хүний орлогын албан татвар	1243 159.1	1094 469.1	-148 690.0	- 12.0
Цалин хөлс, түүнтэй адилтгах орлогын	920 301.8	770 167.0	-150 134.8	- 16.3
Үйл ажиллагааны орлогын	41 276.2	35 848.8	-5 427.4	- 13.1
Хөрөнгийн орлого	93 411.2	96 446.3	3 035.1	3.2
Хөрөнгө борлуулсны орлогын	65 379.3	60 638.2	-4 741.1	- 7.3
Шууд бус орлого	122 790.6	131 368.8	8 578.2	7.0
Хувь хүний орлогын албан татварын буцаан олголт	-59 999.6	-52 467.0	7 532.6	- 12.6
Аж ахуйн нэгжийн орлогын албан татвар	514 247.0	492 992.2	-21 254.8	- 4.1
Хөрөнгийн албан татвар	163 353.9	152 883.3	-10 470.6	- 6.4
Үл хөдлөх хөрөнгийн албан татвар	63 161.8	59 661.6	-3 500.2	- 5.5
Бууны албан татвар	293.2	206.0	- 87.2	- 29.7
Авто тээврийн ба өөрөө явагч хэрэгслийн	99 801.4	92 923.5	-6 877.9	- 6.9
Малд ногдуулах албан татвар	97.5	92.2	- 5.3	- 5.4
Бусад татвар, төлбөр, хураамж	153 670.5	158 733.9	5 063.4	3.3
Бусад нийтлэг төлбөр, хураамж	59 033.4	51 473.5	-7 559.9	- 12.8
Газрын төлбөр	74 314.2	84 684.8	10 370.6	14.0
Байгалийн нөөц ашигласны төлбөр	2 348.6	2 494.2	145.6	6.2
Бусад татвар	17 974.3	20 081.4	2 107.1	11.7
Татварын бус орлого	325 598.0	293 028.8	-32 569.2	- 10.0
Нийтлэг татварын бус орлого	324 598.0	293 028.8	-31 569.2	- 9.7
Хувьцааны ногдол ашиг	766.9	557.4	- 209.5	- 27.3
Төсөвт байгууллагын өөрийн орлого	30 363.5	42 805.5	12 442.0	41.0
Торгуулийн орлого	89 479.2	71 394.4	-18 084.8	- 20.2
Түрээсийн орлого	1 680.0	726.1	- 953.9	- 56.8
Хүүгийн орлого	105 062.2	98 805.9	-6 256.3	- 6.0
Бусад орлого	97 246.2	78 739.5	-18 506.7	- 19.0
Өмч хувьчлал	1 000.0	-	-1 000.0	-

Зураг 7.

НИЙСЛЭЛИЙН ТӨСВИЙН ОРЛОГО, сая төгрөг



Хүснэгт 11.

НИЙСЛЭЛИЙН ТӨСВИЙН ЗАРЛАГА, 2025 оны эхний эхний 7 сарын байдлаар, сая төгрөг

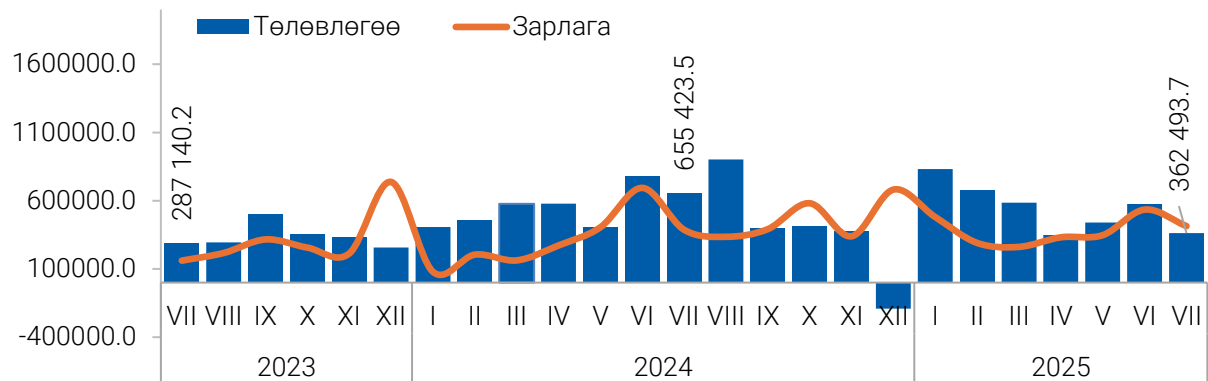
Үзүүлэлт	Зарлага		Өөрчлөлт	
	Төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл	Дүн	Хувь
Нийслэлийн дүн	3 827 737.2	2 659 726.1	-1 168 011.1	- 30.5
Багануур	28 535.2	17 555.7	-10 979.5	- 38.5
Багахангай	9 657.0	8 156.9	-1 500.1	- 15.5
Баянгол	205 392.3	163 418.9	-41 973.4	- 20.4
Баянзүрх	210 852.1	172 071.2	-38 780.9	- 18.4
Налайх	23 937.8	19 099.8	-4 838.0	- 20.2
Сонгинохайрхан	137 399.9	99 386.9	-38 013.0	- 27.7
Сүхбаатар	433 622.9	317 262.0	-116 360.9	- 26.8
Хан-Уул	370 288.0	256 300.7	-113 987.3	- 30.8
Чингэлтэй	190 258.6	151 433.0	-38 825.6	- 20.4
Хотын шууд	2 217 793.4	1 455 041.0	-762 752.4	- 34.4

2025 оны эхний 7 сарын байдлаар нийслэлийн төсвөөс нийслэл, дүүргийн байгууллагуудын төлөвлөсөн үйл ажиллагааны зардлын 2659.7 (69.5%)

тэрбум төгрөгийг санхүүжүүлжээ. Өөрөөр хэлбэл нийслэл, дүүргийн байгууллагууд батлагдсан төсвийнхөө 1168.0 (30.5%) тэрбум төгрөгийг зарцуулаагүй байна.

Зураг 8.

НИЙСЛЭЛИЙН ТӨСВИЙН ЗАРЛАГА, сая төгрөг



Ойлголт, тодорхойлолт:

Татварын орлого: Орлогын албан татвар, нийгмийн даатгалын орлого, хөрөнгийн албан татвар, нэмэгдэл өртгийн албан татвар, онцгой албан татвар, тусгай зориулалтын орлого, гадаад үйл ажиллагааны орлого, бусад татвар, төлбөр, хураамжаас бүрдэнэ.

Татварын бус орлого: Нийтлэг татварын бус орлого, хөрөнгийн орлого, тусламжийн орлого, улсын төсөв орон нутгийн төсөв хоорондын шилжүүлгээс бүрдэнэ.

Төсвийн орлого: Ирээдүйн өв сан, тогтворжуулалтын сан болон тэнцвэржүүлсэн орлогоос бүрдэнэ.



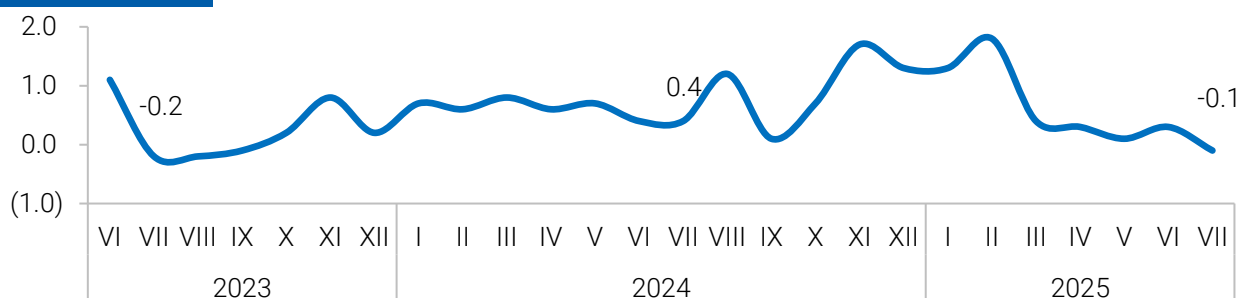
ХЭРЭГЛЭЭНИЙ ҮНЭ

Хэрэглээний бараа, үйлчилгээний үнийн индекс өмнөх оны мөн үеэс 9.3 хувиар өслөө.

Хэрэглээний бараа үйлчилгээний үнэ 2025 оны 7 дугаар сард нийслэлийн хэмжээнд өмнөх оны мөн үеэс 9.3 хувиар өсөж, өмнөх сараас 0.1 хувиар буурсан байна.

Зураг 9.

ХЭРЭГЛЭЭНИЙ ҮНИЙН ИНДЕКС



Хэрэглээний үнийн индекс 2025 оны 7 дугаар сарыг өмнөх оны жилийн эцэстэй харьцуулахад 3.9 хувиар өсөхөд Хүнсний бараа, согтууруулах бус ундаа бүлгийн үнэ 8.5 хувь, согтууруулах ундаа, тамхи мансууруулах бодис бүлгийн үнэ 4.1 хувь, хувцас бөс бараа гутал бүлгийн үнэ 2.2 хувь, орон сууц, ус, цахилгаан, хийн болон бусад түлш бүлгийн үнэ 4.4 хувь, гэр ахуйн тавилга, гэр ахуйн бараа бүлгийн үнэ 3.9 хувь, эм тариа, эмнэлгийн үйлчилгээний

бүлгийн үнэ 3.1 хувь, холбооны хэрэгсэл, шуудангийн үйлчилгээ бүлгийн үнэ 1.2 хувь, амралт, чөлөөт цаг, соёлын бараа, үйлчилгээ бүлгийн үнэ 3.3 хувь, зочид буудал, нийтийн хоол, дотуур байрны үйлчилгээ бүлгийн үнэ 7.5 хувиар, даатгал санхүүгийн үйлчилгээ бүлгийн үнэ 6.1 хувиар, бусад бараа үйлчилгээний бүлгийн үнэ 5.4 хувиар өссөн нь тус тус нөлөөлсөн байна.

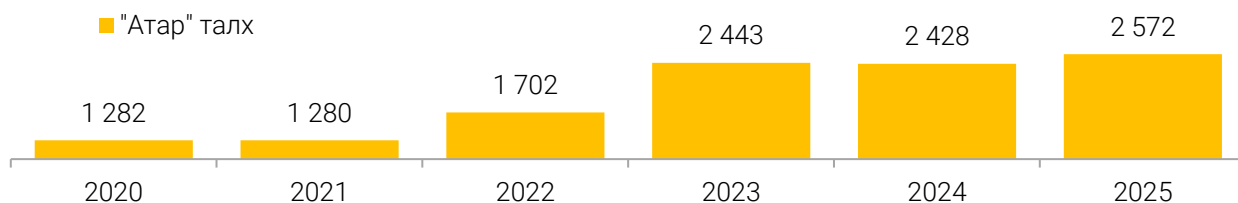
Хүснэгт 12.

ХЭРЭГЛЭЭНИЙ ҮНИЙН ИНДЕКС, барааны бүлгээр

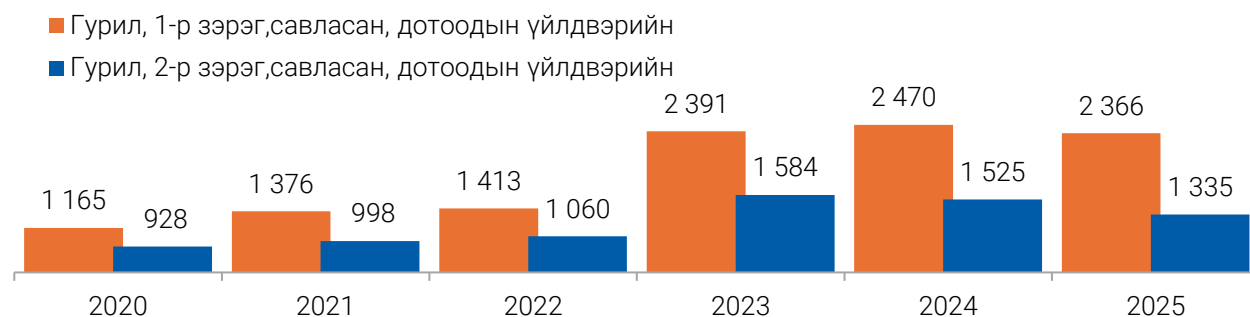
Бараа, үйлчилгээний бүлгийн нэр	<u>2024-VII</u> 2023-VII	<u>2025-VII</u> 2024-VII	<u>2025-VII</u> 2024-XII	<u>2025-VII</u> 2025-VI
Ерөнхий индекс	5.0	9.3	3.9	-0.1
Хүнсний бараа, согтууруулах бус ундаа	4.4	7.5	8.5	0.3
Согтууруулах ундаа, тамхи, мансууруулах бодис	3.8	6.7	4.1	1.1
Хувцас, бөс бараа, гутал	5.3	10.9	2.2	0.0
Орон сууц, ус, цахилгаан, хийн болон бусад түлш	7.3	23.7	4.4	0.5
Гэр ахуйн тавилга, гэр ахуйн бараа	6.1	7.2	3.9	0.1
Эм тариа, эмнэлгийн үйлчилгээ	5.2	6.3	3.1	0.3
Тээвэр	-0.6	3.7	-0.2	-1.8
Холбооны хэрэгсэл, шуудангийн үйлчилгээ	1.9	0.8	1.2	1.2
Амралт, чөлөөт цаг, соёлын бараа, үйлчилгээ	3.5	6.9	3.3	0.1
Боловсролын үйлчилгээ	21.2	20.4	0.0	0.0
Зочид буудал, нийтийн хоол, дотуур байрны үйлчилгээ	8.1	10.4	7.5	0.0
Даатгал, санхүүгийн үйлчилгээ	2.3	6.1	6.1	0.0
Бусад бараа, үйлчилгээ	9.6	10.9	5.4	0.1

2025 оны 7 дугаар сард үнийн ажиглалт хийхээр хэрэглээний сагсанд сонгогдсон 418 төрлийн бараа, үйлчилгээний үнийг өмнөх сартай харьцуулахад 88 (21.1%) бараа үйлчилгээний үнэ өсөж, 35 (8.4%) бараа үйлчилгээний үнэ буурч, 295 (70.6%) бараа үйлчилгээний үнэ тогтвортой байв.

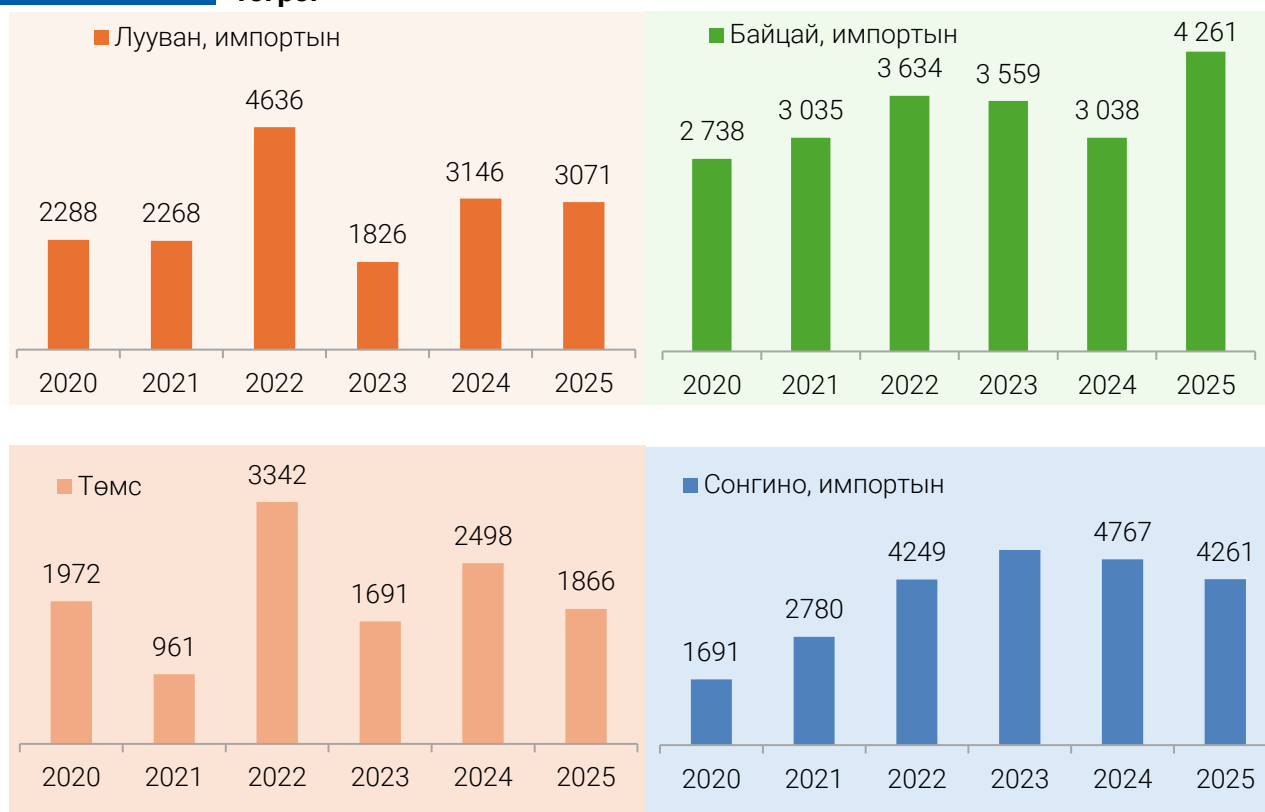
Зураг 10. НЭГ ШИРХЭГ ТАЛХНЫ ДУНДАЖ ҮНЭ, жил бүрийн VII сард, төгрөг



Зураг 11. НЭГ КИЛОГРАММ САВЛАСАН ГУРИЛЫН ДУНДАЖ ҮНЭ, жил бүрийн VII сард, төгрөг

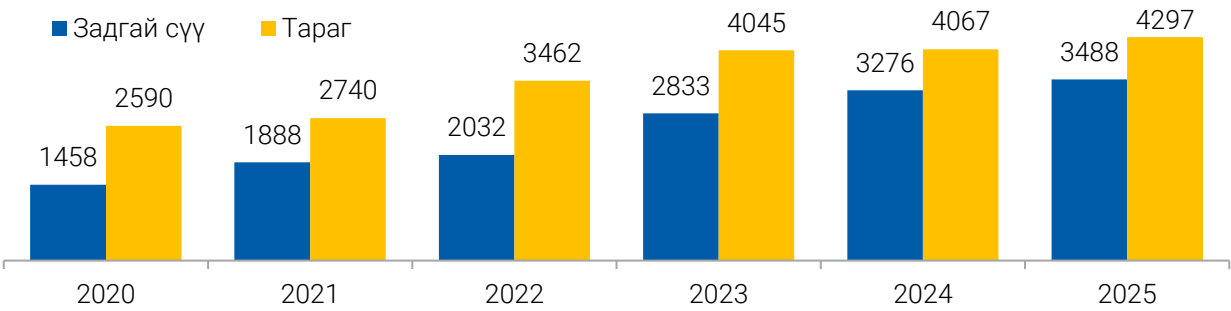


Зураг 12. НЭГ КИЛОГРАММ ХҮНСНИЙ НОГООНЫ ДУНДАЖ ҮНЭ, жил бүрийн VII сард, төгрөг



Зураг 13.

НЭГ ЛИТР ТАРАГ, СҮҮНИЙ ДУНДАЖ ҮНЭ, жил бүрийн VII сард, төгрөг



Хүснэгт 13.

НЭГ КИЛОГРАММ МАХНЫ ЖИЖИГЛЭН ХУДАЛДАХ ДОЛОО ХОНОГИЙН ДУНДАЖ ҮНЭ, сараар, төгрөг

Үхрийн ястай мах												
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
2020	10 524	11 412	11 660	11 735	11 939	12 640	12 758	11 751	11 237	10 684	11 074	11 208
2021	11 614	12 606	12 666	13 853	13 956	14 768	14 793	13 700	13 420	13 277	13 342	13 493
2022	14 059	13 999	14 255	14532	15 144	15 387	15 119	14 236	13 730	13 562	13 226	13 395
2023	13 610	14 416	15 072	16 747	18 476	20 100	19 040	16 436	16 277	15 688	15 542	15 842
2024	16 436	17 149	17 624	18 126	19 531	18 895	18 533	17 735	18 137	17 864	17 783	18 261
2025	19 073	19 637	19 932	20 064	20 280	21 285	21 524					

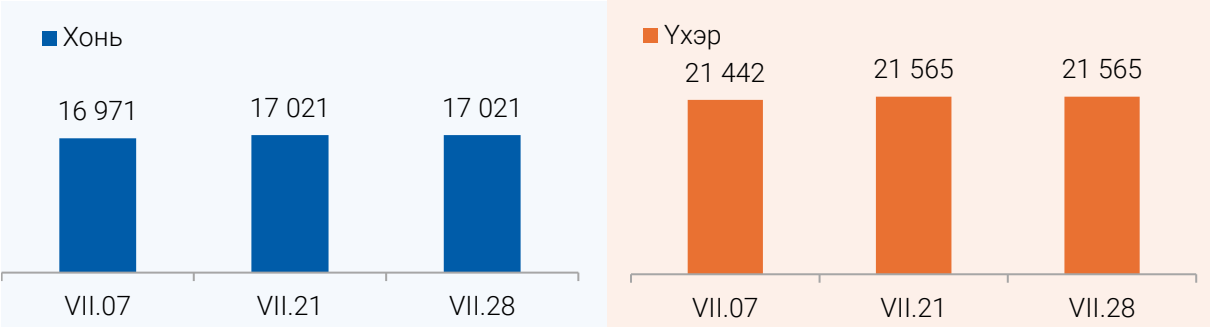
Хонины ястай мах												
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
2020	8 590	9 593	9 763	9 836	10 125	10 385	10 648	9 864	9 169	8 551	8 632	8 579
2021	9 034	10 459	10 692	12 318	12 389	12 696	12 440	11 380	10 974	11 006	10 773	10 846
2022	11 530	11 939	12 585	12 620	12 705	12 803	12 358	11 526	11 022	10 238	9 806	9 918
2023	10 545	11 721	12 820	14 062	15 369	16 597	15 288	13 237	12 702	12 006	11 834	12 078
2024	12 923	13 776	13 917	14 628	16 054	16 355	15 294	14 745	14 510	14 245	14 088	14 697
2025	15 560	16 495	17 177	17 458	17 270	17 088	17 005					

2025 оны 7 дугаар сард хүнсний зах, супермаркет, бөөний төвүүдэд жижиглэн худалдаалагдаж буй үхрийн ястай махны

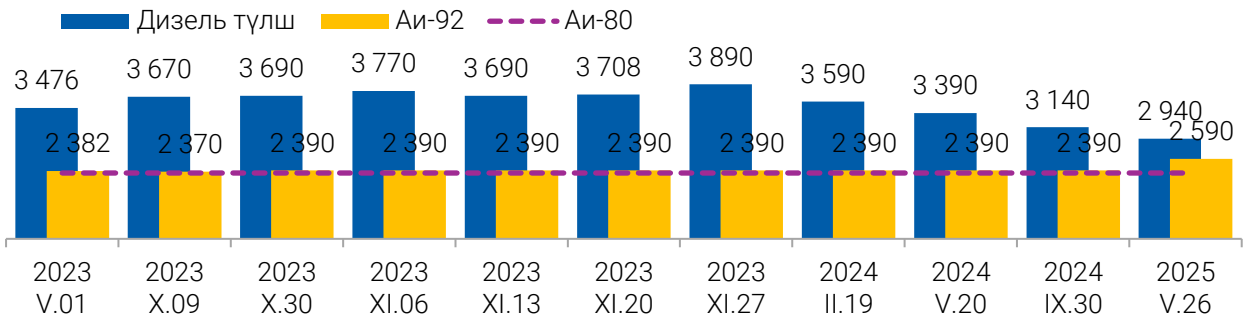
үнэ өмнөх сартай харьцуулахад 1.1 хувиар өссөн бол хонины ястай махны үнэ 0.5 хувиар буурсан байна.

Зураг 14.

НЭГ КГ ХОНЬ, ҮХРИЙН МАХНЫ ДУНДАЖ ҮНЭ, төгрөг



Зураг 15. НЭГ ЛИТР ШАТАХУУНЫ ҮНЭ, өөрчлөлт орсон өдрөөр



Хүснэгт 14. ТҮЛШНИЙ ҮНЭ, төгрөг

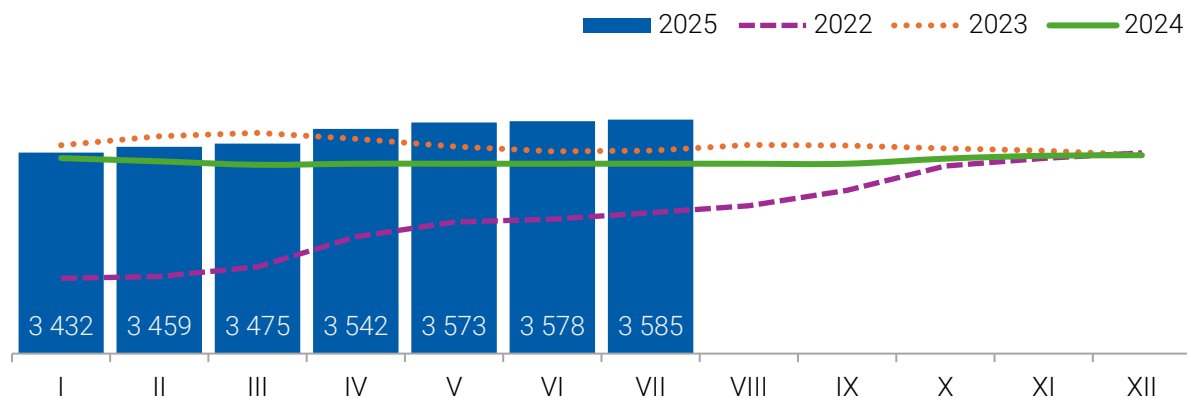
Байршил	2023.VII.31			2024.VII.29			2025.VII.28		
	Түлшний мод шуудай (6-7 кг)		Сайжруулсан түлш 25 кг	Түлшний мод шуудай (6-7 кг)		Сайжруулсан түлш 25 кг	Түлшний мод шуудай (6-7 кг)		Сайжруулсан түлш 25 кг
	Хар мод	Нарс мод		Нарс мод	Хар мод		Хар мод	Нарс мод	
Чингэлтэй	6 500	6 000	3 750	7 000	7 500	3 750	7 500	7 000	3 750
Сүхбаатар	7 000	6 000	3 750	7 000	7 500	3 750	7 500	7 000	3 750
Цайз зах	6 500	6 000	3 750	7 500	8 500	3 750	8 000	8 000	3 750
Хангай зах	6 000	5 500	3 750	7 000	7 000	3 750	7 000	7 000	3 750
Дундаж үнэ	6 500	5 875	3 750	7 125	7 625	3 750	7 500	7 250	3 750

Хүснэгт 15. НЭГ ЛИТР ШАТАХУУНЫ ҮНЭ, төгрөг

ШТС	2024.VII.29					2025.VII.28				
	Аи 95	Аи 80	Аи 92	Дизель түлш	Газ	Аи 95	Аи 80	Аи 92	Дизель түлш	Газ
Жаст Ойл	-	-	2 390	3 390	-	-	-	2 590	2 940	-
Петровис	3 910	2 370	2 390	3 390	-	3 510	2 370	2 590	2 940	-
Магнай трейд	3 910	-	2 390	3 390	-	3 510	-	2 590	2 940	-
Сод монгол	3 910	2 315	2 390	3 390	-	3 510	2 315	2 590	2 940	-
Шунхлай	3 910	2 350	2 390	3 390	-	3 510	2 350	2 590	2 940	-
Юнигаз	-	-	-	-	1 790	-	-	-	-	1 950
Дундаж үнэ	3 910	2 345	2 390	3 390	1 790	3 510	2 345	2 590	2 940	1 950

Зураг 16.

АМ.ДОЛЛАРЫН ХАНШИЙН САРЫН ДУНДАЖ ХӨДӨЛГӨӨН, төгрөг²



² Эх үүсвэр: Монголбанкны статистикийн мэдээлэл

Ойлголт, тодорхойлолт:

Хэрэглээний сагс: Үнийн индекс тооцох зорилгоор бүрдүүлсэн дундаж өрхийн хэрэглээг төлөөлөх чадвартай, хүн амын өргөн хэрэглээний бараа, үйлчилгээний нэр төрлийн жагсаалтыг ойлгоно.

Хэрэглээний бараа, үйлчилгээний жин: Өрхийн худалдаж авсан бараа, үйлчилгээний нийт зардалд тухайн бараа, үйлчилгээний зардлын эзлэх хувь.

Хэрэглээний үнийн индекс (ХҮИ): Хэрэглэгчдийн худалдаж авсан бараа, үйлчилгээний нэр төрөл, чанар өөрчлөлтгүй тогтвортой байхад үнэ дунджаар хэрхэн өөрчлөгдөж буйг хэмжих үзүүлэлт бөгөөд нийт өрхөөр тооцсон үнийн өөрчлөлтийг харуулна.

Тооцох аргачлал:

ХҮИ-ийг хэрэглээний сагс, хэрэглээний жин гэсэн хоёр үзүүлэлтийг ашиглан, хувиргасан үнийн Ласпейресийн индексийн томъёогоор тооцно. Үүнд:

$$I_{ct}^L = \sum \left(\frac{P_{it}}{P_{it-1}} \right) \left(\frac{P_{it-1}}{P_{it-2}} \right) \dots \left(\frac{P_{i2}}{P_{i1}} \right) \left(\frac{P_{i1}}{P_{i0}} \right) \frac{P_{i0} Q_{i0}}{\sum P_{i0} Q_{i0}}$$

I_{ct}^L – t тайлант үеийн Ласпейресийн үнийн индекс

t – Тайлант үе

0 – суурь үе

P_t^i – i барааны тайлант үеийн үнэ

P_0^i – i барааны тайлант үеийн үнэ

q_0^i – i барааны тайлант үеийн үнэ

ХҮИ-ийн сагсны төлөөлөх чадварыг нэмэгдүүлэх, үнэн зөв байдлыг хангах үүднээс хэрэглээний сагс, жинг 5 жилд нэг удаа шинэчилдэг. Хэрэглээний бараа, үйлчилгээний сагсыг Улаанбаатар хотод 344 бараа, үйлчилгээ (аймагт 238 бараа, үйлчилгээ)-ээр бүрдүүлж, Өрхийн нийгэм, эдийн засгийн судалгааны 2015 оны үр дүнгээр жинг тооцон, 2015 оны шинэчилсэн суурьтайгаар 2017 оны 4 дүгээр сараас эхлэн тархааж байна. ХҮИ-ийг тооцохдоо бараа, үйлчилгээний геометр дундаж үнийг ашигласан.



АЖ ҮЙЛДВЭР

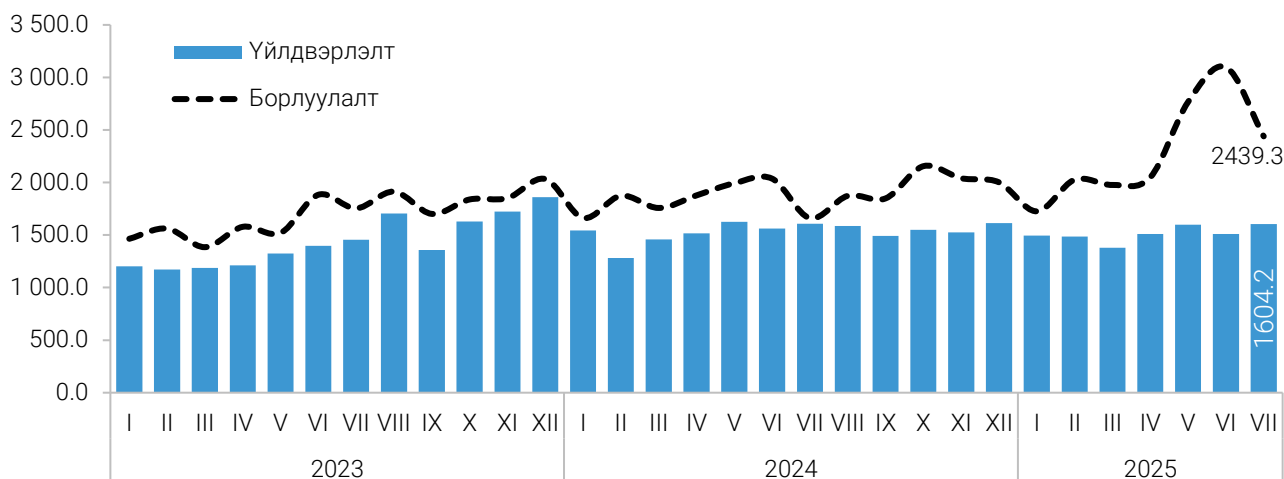
Нийслэлийн аж үйлдвэрийн салбарын нийт үйлдвэрлэл өмнөх оны мөн үеэс 2.5 хувиар буурлаа.

Нийслэлийн аж үйлдвэрийн салбарын нийт үйлдвэрлэл 2025 оны эхний 7 сарын урьдчилсан гүйцэтгэлээр 10.3 их наяд төгрөг болж, өмнөх оны мөн үеэс 262.4 (2.5%) тэрбум төгрөгөөр буурлаа. Үүнд: уул уурхайн олборлолт 723.4 (11.3%) тэрбум төгрөгөөр буурсан нь голлон нөлөөлжээ.

Уул уурхай, олборлох аж үйлдвэрийн салбарын нийт үйлдвэрлэл 2025 оны эхний 7 сарын урьдчилсан гүйцэтгэлээр 5.6 их наяд төгрөг болж, өмнөх оны мөн үеэс 723.4 (11.3%) тэрбум төгрөгөөр буурахад чулуун, хүрэн нүүрс олборлолт 1.9 (72.5%) их наядаар буурсан нь голлон нөлөөлжээ.

Зураг 17.

АЖ ҮЙЛДВЭРИЙН ҮЙЛДВЭРЛЭЛТ, БОРЛУУЛАЛТ, САРААР, ТЭРБУМ ТӨГРӨГ



Уул уурхай, олборлох аж үйлдвэрийн салбарын үйлдвэрлэл 2025 оны эхний 7 сарын урьдчилсан гүйцэтгэлээр 5.7 их наяд төгрөг болж, өмнөх оны мөн үеэс 723.4 (11.3%) тэрбум төгрөгөөр буурахад чулуун, хүрэн нүүрс олборлолт 1.9 (72.5%) их наяд төгрөгөөр, газрын түүхий тос, байгалийн хий олборлолт 91.8 (13.6%) тэрбум төгрөгөөр тус тус буурсан нь голлон нөлөөлсөн байна.

Боловсруулах аж үйлдвэрийн салбарын үйлдвэрлэл 2025 оны эхний 7 сарын урьдчилсан гүйцэтгэлээр 3.1 их наяд төгрөг болж, өмнөх оны мөн үеэс 98.2 (3.2%) тэрбум төгрөгөөр өсөхөд мах боловсруулах үйлдвэрлэл 79.3 (32.8%) тэрбум төгрөгөөр, жимс болон төмс, хүнсний ногоо боловсруулалт, хадгалалт 7.8 (31.1%) тэрбум төгрөгөөр, үр тарианы гурилын

болон цардуул, цардууллаг бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэл 5.7 (4.2%) тэрбум төгрөгөөр, хүнсний бусад бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэл 64.2 (24.6%) тэрбум төгрөгөөр, арьс, арьсан бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэл 2.3 (11.1%) тэрбум төгрөгөөр, тавилгаас бусад мод болон модон бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэл, сүрэл, дэрсэн эдлэл үйлдвэрлэл 710.3 (2.9 дахин) сая төгрөгөөр, химийн бодис болон химийн бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэл 35.3 (19.9%) тэрбум төгрөгөөр, үндсэн эмийн бүтээгдэхүүн болон эмийн бэлдмэлийн үйлдвэрлэл 2.6 (4.8 %) тэрбум төгрөгөөр, резинэн болон хуванцар бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэл 5.4 (8.1%) тэрбум төгрөгөөр, төмөрлөг бус эрдэс бодисоор хийсэн эдлэл үйлдвэрлэл 34.1 (29.2%) тэрбум төгрөгөөр, машин, тоног төхөөрөмжийг угсрах, суурилуулах, холбогдох засвар, үйлчилгээ

36.4 (23.4%) тэрбум төгрөгөөр тус тус өссөн нь голлон нөлөөлсөн байна.

Цахилгаан, хий, уур, агааржуулалт 2025 оны эхний 7 сарын урьдчилсан гүйцэтгэлээр 1.4 их наяд төгрөг болж, өмнөх оны мөн үетэй харьцуулахад 353.4 (23.4%) тэрбум төгрөгөөр өссөн байна.

Ус хангамж, сувагжилтын систем, хог хаягдал зайлуулах болон хүрээлэн буй орчныг дахин сэргээх үйл ажиллагаа 2025 оны эхний 7 сарын урьдчилсан гүйцэтгэлээр 118.9 тэрбум төгрөг болж, өмнөх оны мөн үетэй харьцуулахад 9.4 (8.6%) тэрбум төгрөгөөр өсөхөд хог хаягдлыг цуглуулах, боловсруулах, зайлуулах, дахин ашиглах 7.3 (22.9%)

тэрбум төгрөгөөр, ус хуримтлуулах, ариутгах, түгээх үйл ажиллагаа 2.3 (3.0%) тэрбум төгрөгөөр тус тус өссөн нь голлон нөлөөлсөн байна.

Нийслэлийн аж үйлдвэрийн салбар 2025 оны 7 дугаар сард урьдчилсан гүйцэтгэлээр 1.6 их наяд төгрөгийн бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэлт хийснээс уул уурхай, олборлох аж үйлдвэрийн салбар 63.1 хувийг, боловсруулах аж үйлдвэрлэл 26.2 хувийг, цахилгаан, хий, уур, агааржуулалт 9.7 хувийг, ус хангамж, сувагжилтын систем, хог хаягдал зайлуулах болон хүрээлэн буй орчныг дахин сэргээх үйл ажиллагаа 1.0 хувийг тус тус эзэлж байна.

Хүснэгт 16. АЖ ҮЙЛДВЭРИЙН ГОЛ НЭР ТӨРЛИЙН БҮТЭЭГДЭХҮҮНИЙ ҮЙЛДВЭРЛЭЛ

Бүтээгдэхүүн	Хэмжих нэгж	2024		2025*		Өөрчлөлт	
		VII	I-VII	VII	VII	Дүн	Хувь
Уул уурхай, олборлох аж үйлдвэр							
Чулуун нүүрс	мян.т	1 312.0	7 994.5	1 350.0	7 014.3	-980.2	-12.3
Хүрэн нүүрс, бөөгнөрөөгүй	мян.т	585.0	5 189.6	271.3	2 770.6	-2 419.0	-46.6
Газрын тос	мян.барр	337.3	2 467.6	307.3	2 206.7	-260.9	-10.6
Цэвэршүүлээгүй алт	кг	931.5	4 595.9	981.1	3 898.6	-697.3	-15.2
Хайлуур жонш	мян.т	1.6	18.8	0.8	2.1	-16.7	-89.0
Мөнгөний баяжмал	т	1 515.4	10 820.9	976.9	6 925.2	-3 895.7	-36.0
Боловсруулах үйлдвэр							
Малын мах	т	629.4	11 140.4	988.8	13 696.8	2 556.4	22.9
Хиам	т	1 032.6	6 116.7	1 171.6	6 520.2	403.5	6.6
Боловсруулсан шингэн сүү	мян.л	4 505.3	33 528.2	4 486.7	35 124.4	1 596.2	4.8
Гурил	мян.т	4.4	59.7	4.9	62.5	2.8	4.7
Талх	т	2 484.6	15 816.1	2 130.9	15 353.0	-463.1	-2.9
Нарийн боов	т	2 171.6	13 292.2	2 185.5	13 720.0	427.8	3.2
Гоймон	т	152.2	3 197.7	192.0	1 887.2	-1 310.5	-41.0
Цэвэр спирт	мян.л	618.4	4 546.4	348.6	3 781.6	-764.8	-16.8
Цагаан архи	мян.л	1 642.8	18 205.0	1 041.2	9 654.5	-8 550.5	-47.0
Ус, ундаа, жүүс	сая.л	45.1	255.6	32.7	240.5	-15.1	-5.9
Янжуур тамхи	мян.блок	146.4	1 572.8	91.7	1 213.5	-359.3	-22.8
Сүлжмэл эдлэл-ноолуур	мян.ш	28.9	182.9	21.2	149.8	-33.1	-18.1
Самнасан ноолуур	т	87.7	369.3	120.7	623.2	253.9	68.8
Угаасан ноолуур	т	651.8	1 386.1	136.9	344.4	-1 041.7	-75.2
Нүүрсэн шахмал түлш	мян.т	-	244.6	3.3	166.9	-77.7	-31.8
Цахилгаан, дулааны эрчим хүч үйлдвэрлэл, усан хангамж							
Цахилгаан эрчим хүч	сая.квт.цаг	506.3	4 507.1	535.8	4 917.0	409.9	9.1
Дулааны эрчим хүч	мян.гкал	230.5	6 448.5	251.5	6 608.9	160.4	2.5
Усан хангамж, сувагжилтын систем, хог хаягдал, зайлуулах болон орчныг дахин сэргээх үйл ажиллагаа							
Төвлөрсөн сүлжээгээр цэвэр, бохир ус дамжуулах, түгээх үйлчилгээ (уур, халуун уснаас бусад)	мян.м3	3 841.6	30 419.5	4 074.9	31 732.5	1 313.0	4.3

Аж үйлдвэрийн салбарын борлуулсан бүтээгдэхүүн 2025 оны эхний 7 сарын урьдчилсан гүйцэтгэлээр 16.1 их наяд төгрөг болж өмнөх оны мөн үеэс 3.3 (25.3%) их наяд төгрөгөөр өслөө. Үүнд: уул уурхай, олборлолтын салбарын борлуулалт 2.5 (30.5%) их наяд төгрөгөөр, боловсруулах үйлдвэрлэл 382.8 (11.1%) тэрбум төгрөгөөр, цахилгаан, хий, уур, агааржуулалт салбарын

борлуулалт 352.9 (33.3%) тэрбум төгрөгөөр, ус хангамж, сувагжилтын систем, хог хаягдал зайлуулах болон хүрээлэн буй орчныг дахин сэргээх үйл ажиллагаа салбарын борлуулалт 5.0 (4.5%) тэрбум төгрөгөөр өссөн нь голлон нөлөөлжээ.

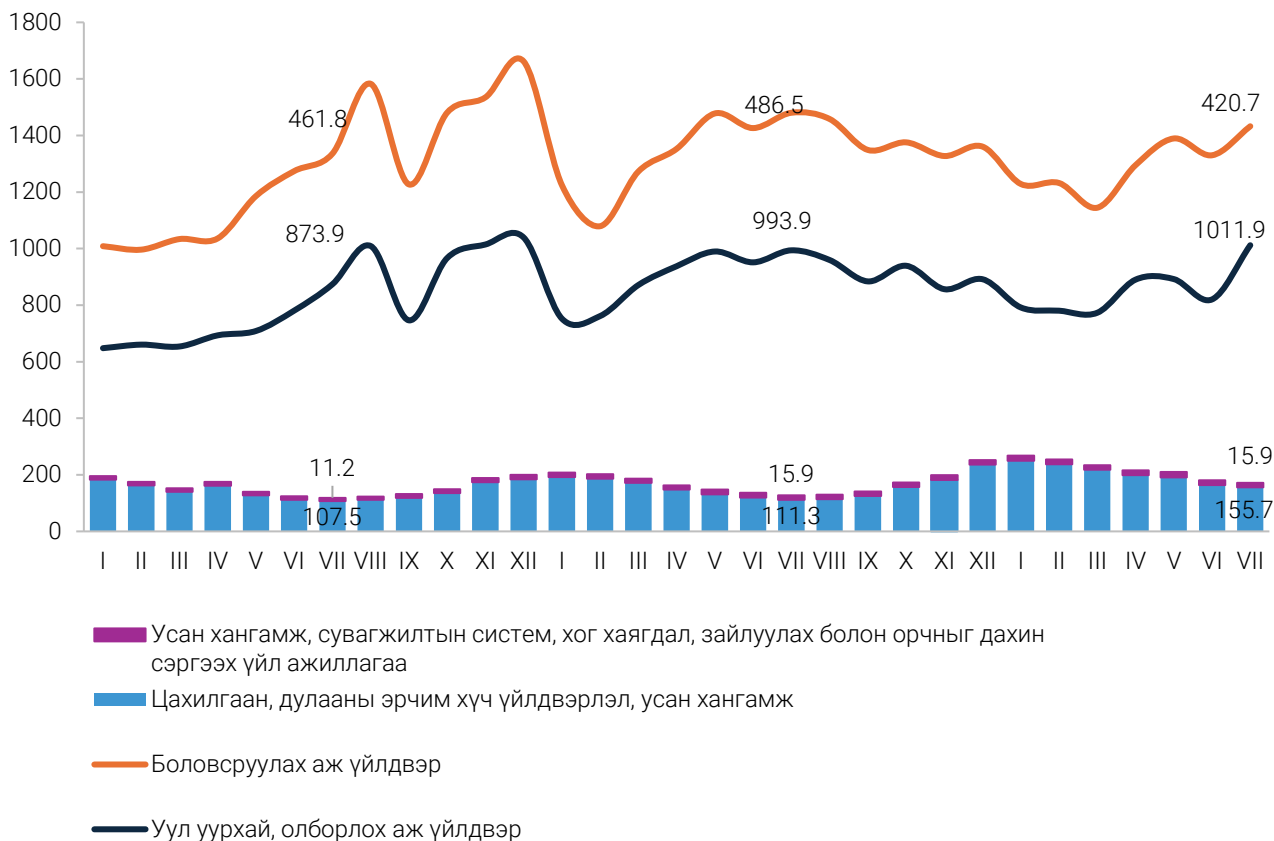
Гадаад зах зээлд 2025 оны эхний 7 сарын урьдчилсан гүйцэтгэлээр 9.8 их наяд төгрөгийн борлуулалт хийсний 9.5 их наяд

төгрөг нь уул уурхайн, олборлох салбарын борлуулалт байна. Уул уурхайн бүтээгдэхүүний гадаад борлуулалтын 9.4 хувийг нүүрс олборлолтын салбар, 81.9 хувийг металлын хүдэр олборлолтын

салбар, 5.7 хувийг газрын түүхий тос, байгалийн хий олборлолтын салбар, 3 хувийг бусад ашигт малтмал олборлолтын салбар эзэлж байна.

Зураг 18.

АЖ ҮЙЛДВЭРИЙН НИЙТ ҮЙЛДВЭРЛЭЛ, салбараар, тэрбум төгрөг



Хүснэгт 17. АЖ ҮЙЛДВЭРИЙН НИЙТ БҮТЭЭГДЭХҮҮНИЙ ҮЙЛДВЭРЛЭЛТ, сая төгрөг

Салбар	Нийт үйлдвэрлэлт			2025* I-VII 2024 I-VII
	2023 I-VII	2024 I-VII	2025* I-VII	Хувь
БҮГД	8 950 395.5	10 594 792.8	10 332 415.6	- 2.5
УУЛ УУРХАЙ, ОЛБОРЛОЛТ	5 018 698.3	6 407 047.3	5 683 681.3	- 11.3
Чулуун, хүрэн нүүрс олборлолт	1 376 549.3	2 720 798.0	749 439.6	- 72.5
Газрын түүхий тос, байгалийн хий олборлолт	741 335.2	676 306.3	584 472.6	- 13.6
Металлын хүдэр олборлолт	2 838 269.1	2 941 819.1	4 284 267.1	45.6
Бусад ашигт малтмал олборлолт	33 654.7	28 864.6	38 657.2	33.9
Уул уурхайн туслах үйл ажиллагаа	28 890.0	39 259.3	26 844.8	- 31.6
БОЛОВСРУУЛАХ ҮЙЛДВЭРЛЭЛ	2 851 434.5	3 018 142.2	3 116 303.7	3.3
Хүнсний бүтээгдэхүүн, ундаа үйлдвэрлэл	1 549 342.9	1 725 732.8	1 816 889.2	5.3
Мах боловсруулах, консервлох	342 943.2	241 763.8	321 090.2	32.8
Жимс болон төмс, хүнсний ногоо боловсруулалт, хадгалалт	21 949.7	25 233.5	33 077.7	31.1
Сүү сүүн бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэл	247 439.7	284 819.5	266 255.6	- 6.5
Үр тарианы гурилын болон цардуул, цардууллаг бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэл	152 931.8	138 655.1	144 447.2	4.2
Хүнсний бусад бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэл	247 779.7	260 556.0	324 725.4	24.6
Малын тэжээл үйлдвэрлэл	3 191.6	6 244.3	3 781.2	- 39.4
Ундаа үйлдвэрлэл	533 107.2	768 460.6	723 511.9	- 5.8
Тамхи үйлдвэрлэл	34 423.4	36 678.5	26 459.4	- 27.9
Ээрэх, нэхэх, даавуун материал бэлтгэх үйлдвэрлэл	362 545.1	300 468.1	223 982.9	- 25.5
Хувцас үйлдвэрлэл	133 943.9	134 104.1	122 914.2	- 8.3
Арьс, арьсан бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэл	20 761.7	21 664.2	24 059.6	11.1
Тавилгаас бусад мод болон модон бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэл, сүрэл, дэрсэн эдлэл үйлдвэрлэл	197.8	370.6	1 080.8	2.9 ¹
Цаас болон цаасан бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэл	48 709.7	56 008.8	54 082.3	- 3.4
Хэвлэх, дуу бичлэгийг хувилах, дахин үйлдвэрлэх үйл ажиллагаа	30 261.9	36 953.8	31 012.9	- 16.1
Кокс болон газрын түүхий тосны боловсруулсан бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэл	116 484.3	84 581.2	83 062.8	- 1.8
Химийн бодис болон химийн бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэл	122 257.0	176 898.1	212 241.0	20.0
Үндсэн эмийн бүтээгдэхүүн болон эмийн бэлдмэлийн үйлдвэрлэл	44 448.6	55 368.6	57 997.2	4.7
Резинэн болон хуванцар бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэл	66 239.4	67 691.5	73 139.6	8.0
Төмөрлөг бус эрдэс бодисоор хийсэн эдлэл үйлдвэрлэл	110 705.9	116 789.7	150 849.9	29.2
Металл боловсруулах үйлдвэрлэл	-	-	-	-
Машин, тоног төхөөрөмжөөс бусад металл бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэл	23 265.1	15 902.2	12 074.0	- 24.1
Компьютер, электроник болон оптик бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэл	21.5	-	-	-
Цахилгаан тоног төхөөрөмж үйлдвэрлэл	2 602.4	2 846.6	3 604.1	26.6
Тээврийн хэрэгслийн бусад тоног төхөөрөмж үйлдвэрлэл	3 213.9	3 953.0	3 119.0	- 21.1
Тавилга үйлдвэрлэл	10 392.4	10 383.8	11 484.6	10.6
Бусад боловсруулах үйлдвэрлэл	13 702.9	15 944.6	16 025.9	.5
Машин, тоног төхөөрөмжийг угсрах, суурилуулах, холбогдох засвар, үйлчилгээ	157 914.6	155 802.0	192 224.3	23.4
ЦАХИЛГААН, ХИЙ, УУР, АГААРЖУУЛАЛТ	993 076.2	1 060 042.5	1 413 439.6	33.3
Цахилгаан, хий, уур, агааржуулалт	993 076.2	1 060 042.5	1 413 439.6	33.3
УС ХАНГАМЖ; СУВАГЖИЛТЫН СИСТЕМ, ХОГ ХАЯГДАЛ ЗАЙЛУУЛАХ БОЛОН ХҮРЭЭЛЭН БҮЙ ОРЧНЫГ ДАХИН СЭРГЭЭХ ҮЙЛ АЖИЛЛАГАА	87 186.5	109 560.8	118 991.1	8.6
Ус хуримтлуулах, ариутгах, түгээх үйл ажиллагаа	60 301.2	76 652.6	78 945.6	3.0
Хог хаягдлыг цуглуулах, боловсруулах, зайлуулах; дахин ашиглах	25 518.0	32 077.6	39 414.3	22.9
Хүрээлэн буй орчны бохирдлыг ариутгах, цэвэрлэх, бусад хог хаягдлын менежментийн үйлчилгээ	1 367.3	830.6	631.2	- 24.0

Хүснэгт 18. АЖ ҮЙЛДВЭРИЙН НИЙТ БОРЛУУЛСАН БҮТЭЭГДЭХҮҮН, сая төгрөг

Салбар	Нийт борлуулалт			2025* I-VII 2024 I-VII	Экспорт
	2023 I-VII	2024 I-VII	2025* I-VII	Хувь	Хувь
БҮГД	11 147 471.9	12 863 545.6	16 118 471.2	25.3	60.8
УУЛ УУРХАЙ, ОЛБОРЛОЛТ	6 398 559.8	8 253 260.8	10 767 383.7	30.5	88.6
Чулуун, хүрэн нүүрс олборлолт	1 177 640.6	2 207 916.4	1 209 051.0	-45.2	76.1
Газрын түүхий тос, байгалийн хий олборлолт	71885.2	654 364.2	559 736.7	-14.5	100.0
Металлын хүдэр олборлолт	4 438 050.3	5 323 251.7	8 938 771.2	67.9	89.8
Бусад ашигт малтмал олборлолт	35 093.7	28 469.2	32 980.0	15.8	77.0
Уул уурхайн туслах үйл ажиллагаа	28 890.0	39 259.3	26 844.8	-31.6	-
БОЛОВСРУУЛАХ ҮЙЛДВЭРЛЭЛ	3 666 377.0	3 438 763.7	3 821 574.1	11.1	6.9
Хүнсний бүтээгдэхүүний үйлдвэрлэл	2 392 100.4	2 166 348.0	2 542 503.2	17.4	5.1
Мах боловсруулах, консервлох	405 011.0	282 138.5	403 944.4	43.2	31.4
Жимс болон төмс, хүнсний ногоо боловсруулалт, хадгалалт	38 396.7	39 774.6	55 260.3	38.9	-
Сүүн бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэл	303 213.9	338 905.0	309 557.8	-8.7	-
Үр тарианы гурилын болон цардуул, цардууллаг бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэл	177 629.0	150 699.7	128 089.7	-15.0	-
Хүнсний бусад бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэл	300 012.2	340 124.5	326 636.6	-4.0	-
Малын тэжээл үйлдвэрлэл	3 191.6	6 268.0	3 071.1	-51.0	-
Ундаа үйлдвэрлэл	1 164 646.0	1 008 437.7	1 315 943.3	30.5	0.2
Тамхи үйлдвэрлэл	32 750.7	31 012.7	22 148.1	-28.6	-
Ээрэх, нэхэх, даавуун материал бэлтгэх үйлдвэрлэл	355 904.3	293 445.9	179 575.4	-38.8	61.6
Хувцас үйлдвэрлэл	129 973.9	125 614.1	132 080.9	5.1	9.7
Арьс, арьсан бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэл	17 442.0	24 615.2	23 798.5	-3.3	-
Тавилгаас бусад мод болон модон бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэл, сүрэл, дэрсэн эдлэл үйлдвэрлэл	240.8	460.8	1 102.2	2.4 ¹	-
Цаас болон цаасан бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэл	58 020.1	63 968.0	64 838.3	1.4	-
Хэвлэх, дуу бичлэгийг хувилах, дахин үйлдвэрлэх үйл ажиллагаа	38 347.5	41 240.6	32 798.3	-20.5	-
Кокс болон газрын түүхий тосны боловсруулсан бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэл	38 437.3	39 155.0	24 454.7	-37.5	-
Химийн бодис болон химийн бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэл	119 531.3	174 290.8	226 074.0	29.7	-
Үндсэн эмийн бүтээгдэхүүн болон эмийн бэлдмэлийн үйлдвэрлэл	62 078.2	63 946.6	67 366.5	5.3	0.3
Резинэн болон хуванцар бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэл	65 957.5	69 502.0	74 010.0	6.5	-
Төмөрлөг бус эрдэс бодисоор хийсэн эдлэл үйлдвэрлэл	121 272.5	127 511.4	156 542.6	22.8	-
Металл боловсруулах үйлдвэрлэл	-	-	-	-	-
Машин, тоног төхөөрөмжөөс бусад металл бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэл	22 232.3	18 154.3	21 557.8	18.7	50.7
Компьютер, электроник болон оптик бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэл	21.5	-	-	-	-
Цахилгаан тоног төхөөрөмж үйлдвэрлэл	2 597.3	2 832.8	3 149.4	11.2	-
Тээврийн хэрэгслийн бусад тоног төхөөрөмж үйлдвэрлэл	3 213.9	3 953.0	3 119.0	-21.1	-
Тавилга үйлдвэрлэл	12 031.6	12 406.4	14 912.6	20.2	-
Бусад боловсруулах үйлдвэрлэл	14 561.9	16 430.8	16 264.4	-1.0	2.4
Машин, тоног төхөөрөмжийг угсрах, суурилуулах, холбогдох засвар, үйлчилгээ	179 661.9	163 875.3	215 278.2	31.4	-
ЦАХИЛГААН, ХИЙ, УУР, АГААРЖУУЛАЛТ	993 076.2	1 060 460.3	1 413 439.6	33.3	-
Цахилгаан, хий, уур, агааржуулалт	993 076.2	1 060 460.3	1 413 439.6	33.3	-
УС ХАНГАМЖ, СУВАГЖИЛТЫН СИСТЕМ, ХОГ ХАЯГДАЛ ЗАЙЛУУЛАХ БОЛОН ХҮРЭЭЛЭН БҮЙ ОРЧНЫГ ДАХИН СЭРГЭЭХ ҮЙЛ АЖИЛЛАГАА	89 458.9	111 060.8	116 073.8	4.5	-
Ус хуримтлуулах, ариутгах, түгээх үйл ажиллагаа	60 301.2	76 652.6	78 931.4	3.0	-
Хог хаягдлыг цуглуулах, боловсруулах, зайлуулах; дахин ашиглах	27 738.2	33 766.7	36 465.7	8.0	-
Хүрээлэн буй орчны бохирдлыг ариутгах, цэвэрлэх, бусад хог хаягдлын менежментийн үйлчилгээ	1 419.5	641.5	676.7	5.5	-

Ойлголт, тодорхойлолт:

**Аж үйлдвэрийн салбарын борлуулсан
Эдийн засгийн үйл ажиллагааны ангилал:**

НҮБ-аас гишүүн орнууддаа мөрдөхийг зөвлөмж болгосон эдийн засгийн бүх төрлийн үйл ажиллагааны олон улсын стандарт ангилалд нийцүүлэн боловсруулсан үндэсний ангилал юм.

бүтээгдэхүүн: Аж ахуйн нэгж, байгууллагын тайлант хугацаанд худалдсан буюу гадагш гүйцэтгэсэн ажил, үйлчилгээний хэмжээ юм

**Аж үйлдвэрийн салбарын нийт
үйлдвэрлэл:**

Аж ахуйн нэгж, байгууллагын тайлант хугацаанд зах зээлд болон өөрийн эцсийн хэрэглээнд зориулж үйлдвэрлэсэн бүтээгдэхүүнээс бүрдэнэ.



БАРИЛГА

Нийслэлийн барилга угсралт, их засварын ажлын гүйцэтгэл 2025 оны эхний хагас жилд 71.2 хувиар өслөө.

Барилга угсралт, их засварын ажлын гүйцэтгэл 2025 оны эхний хагас жилд 2157.5 тэрбум төгрөг болж, 2094.5 (97.1%) тэрбум төгрөгийн ажлыг дотоодын барилгын байгууллага, 63.0 (2.9%) тэрбум төгрөгийн ажлыг гадаадын барилгын байгууллага гүйцэтгэсэн байна.

Барилга угсралт, их засварын ажил 2025 оны эхний хагас жилд өмнөх оноос 897.3 (71.2%) тэрбум төгрөгөөр өсөхөд дотоодын байгууллагын барилгын гүйцэтгэсэн барилга угсралт, их засварын ажил 1029.8 (96.7%) тэрбум төгрөгөөр өссөн нь голлон нөлөөлөв

Хүснэгт 19.

БАРИЛГА УГСРАЛТ, ИХ ЗАСВАРЫН АЖИЛ, гүйцэтгэгчийн төрлөөр, жил бүрийн эхний хагас жилийн байдлаар

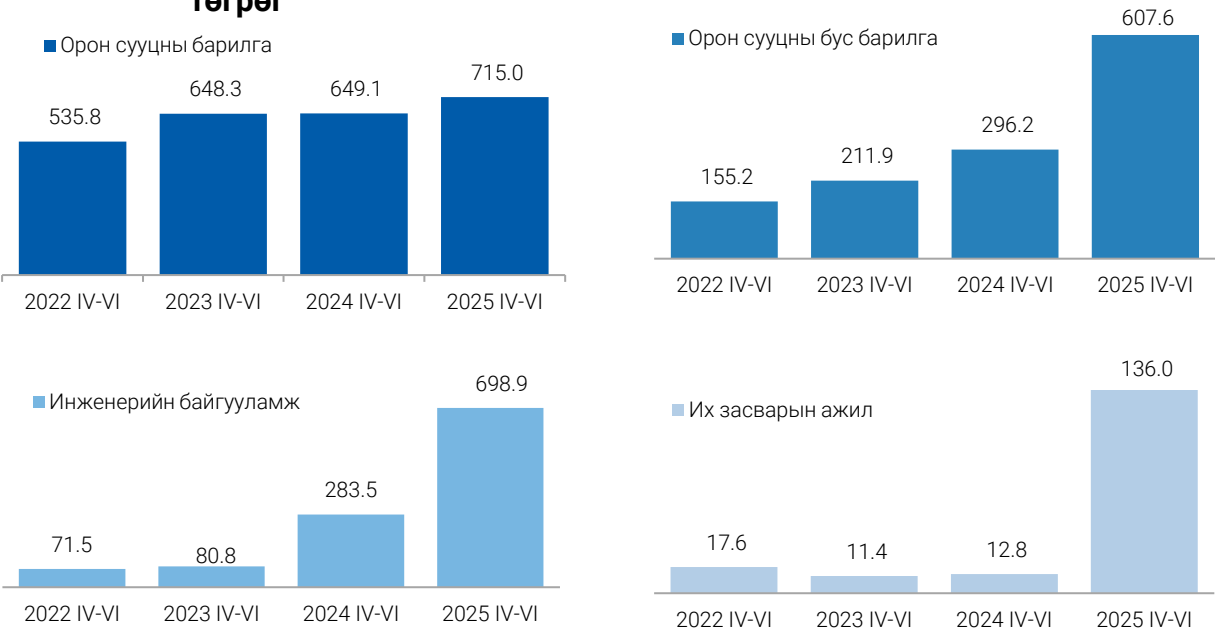
Төрөл	2022 IV-VI сая төг	2023 IV-VI	2024 IV-VI	2025* IV-VI	Өөрчлөлт	
					Дүн	Хувь
Нийт	790 030.6	968 245.4	1 260 159.4	2 157 498.8	897 339.4	71.2
Дотоодын байгууллага	760 243.0	936 609.1	1 064 709.2	2 094 517.0	1 029 807.8	96.7
Төрийн	19 828.5	5 342.4	15 649.0	487 710.8	472 061.8	31.2 ¹
Хувийн	736 440.6	922 915.9	1 041 691.8	1 596 944.7	555 252.9	53.3
Гадаадтай хамтарсан	3 973.9	8 350.8	7 368.4	9 861.5	2 493.1	33.8
Гадаадын байгууллага	29 787.6	31 636.3	195 450.2	62 981.8	- 132 468.4	- 67.8

Дотоодын барилгын байгууллагаас хувийн байгууллагын гүйцэтгэсэн барилга угсралт, их засварын ажил 1596.9 тэрбум төгрөг болж, өмнөх оноос 555.3 (33.3%) тэрбум төгрөгөөр, төрийн байгууллагын гүйцэтгэсэн барилга

угсралт, их засварын ажил 487.7 тэрбум төгрөг болж, өмнөх оноос 472.1 (31.2¹ дахин) тэрбум төгрөгөөр, гадаадтай хамтарсан байгууллагынх 9.9 тэрбум төгрөг болж, өмнөх оноос 2.5 (33.8%) тэрбум төгрөгөөр тус тус өссөн байна.

Зураг 19.

БАРИЛГЫН БАЙГУУЛЛАГЫН ГҮЙЦЭТГЭСЭН БАРИЛГА УГСРАЛТ, ИХ ЗАСВАРЫН АЖИЛ, жил бүрийн эхний хагас жилийн байдлаар, тэрбум төгрөг



Энэ оны эхний хагас жилийн гүйцэтгэсэн барилга угсралт, их засварын ажлын 715.0 (33.1%) тэрбум төгрөгийг орон сууцны барилга, 607.6 (28.2%) тэрбум төгрөгийг орон сууцны бус барилга, 698.9 (32.4%) тэрбум төгрөгийг инженерийн барилга, байгууламж, 136.0 (6.3%) тэрбум

төгрөгийг их засварын ажил эзэлж байна.Өмнөх оны мөн үеэс орон сууцны барилга 65.9 (10.2%) тэрбум төгрөгөөр, орон сууцны бус барилга 311.4 (2.1 дахин их) тэрбум төгрөгөөр, их засварын ажил 104.7 (4.3 дахин их) тэрбум төгрөгөөр, инженерийн барилга, байгууламж 415.4 (2.5 дахин их) тэрбум төгрөгөөр тус тус өссөн байна.

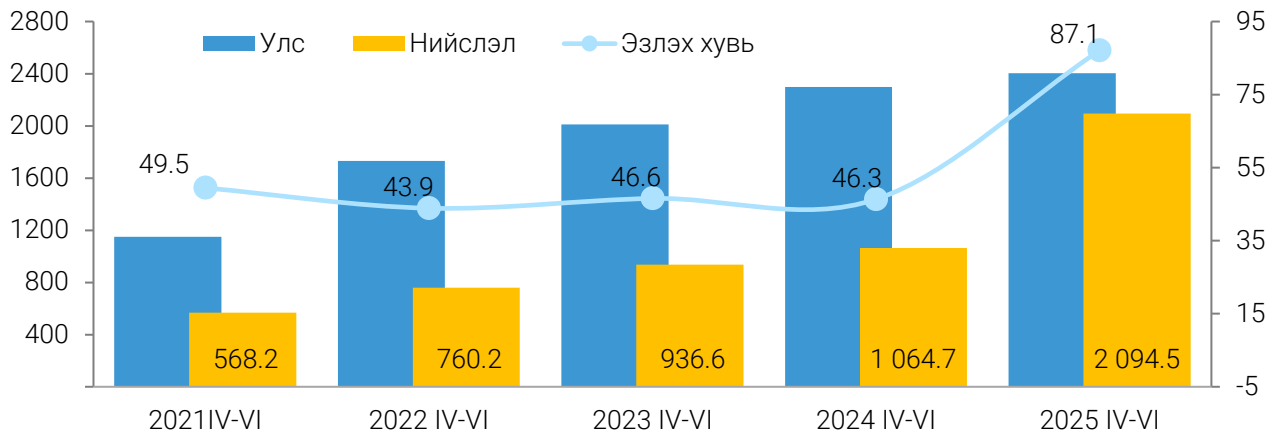
Хүснэгт 20.

ДОТООДЫН БАРИЛГЫН БАЙГУУЛЛАГЫН ГҮЙЦЭТГЭСЭН БАРИЛГА УГСРАЛТ, ИХ ЗАСВАРЫН АЖИЛ, нийслэл, дүүргээр, жил бүрийн эхний хагас жилийн байдлаар

Нийслэл, дүүрэг	2022 IV-VI	2023 IV-VI	2024 IV-VI	2025* IV-VI	Өөрчлөлт		
						Дүн	Хувь
	сая төгрөг						
Нийслэлийн дүн	760 243.1	936 609.0	1 064 709.5	2 094 517.0	1 029 807.5	96.7	
Багануур	7 749.7	5 545.1	8 938.0	32 512.6	23 574.6	3.6 ¹	
Багахангай	748.4	1 171.1	3 170.8	453 197.2	450 026.4	142.9 ¹	
Баянгол	83 661.4	61 796.3	111 464.8	220 489.2	109 024.4	97.8	
Баянзүрх	186 187.4	240 971.5	191 567.2	272 621.2	81 054.0	42.3	
Налайх	7 438.2	17 740.8	15 928.3	81 636.5	65 708.2	5.1 ¹	
Сонгинохайрхан	34 280.9	54 530.8	75 556.9	115 919.7	40 362.8	53.4	
Сүхбаатар	91 041.7	101 012.5	131 300.6	208 122.3	76 821.7	58.5	
Хан-Уул	333 640.8	422 565.4	508 786.0	558 149.0	49 363.0	9.7	
Чингэлтэй	15 494.6	31 275.5	17 996.9	151 869.3	133 872.4	8.4 ¹	

Зураг 20.

ДОТООДЫН БАЙГУУЛЛАГЫН ГҮЙЦЭТГЭСЭН БАРИЛГА УГСРАЛТ, ИХ ЗАСВАРЫН АЖИЛ, дүүргээр, жил бүрийн эхний хагас жилийн байдлаар, тэрбум төгрөгөөр

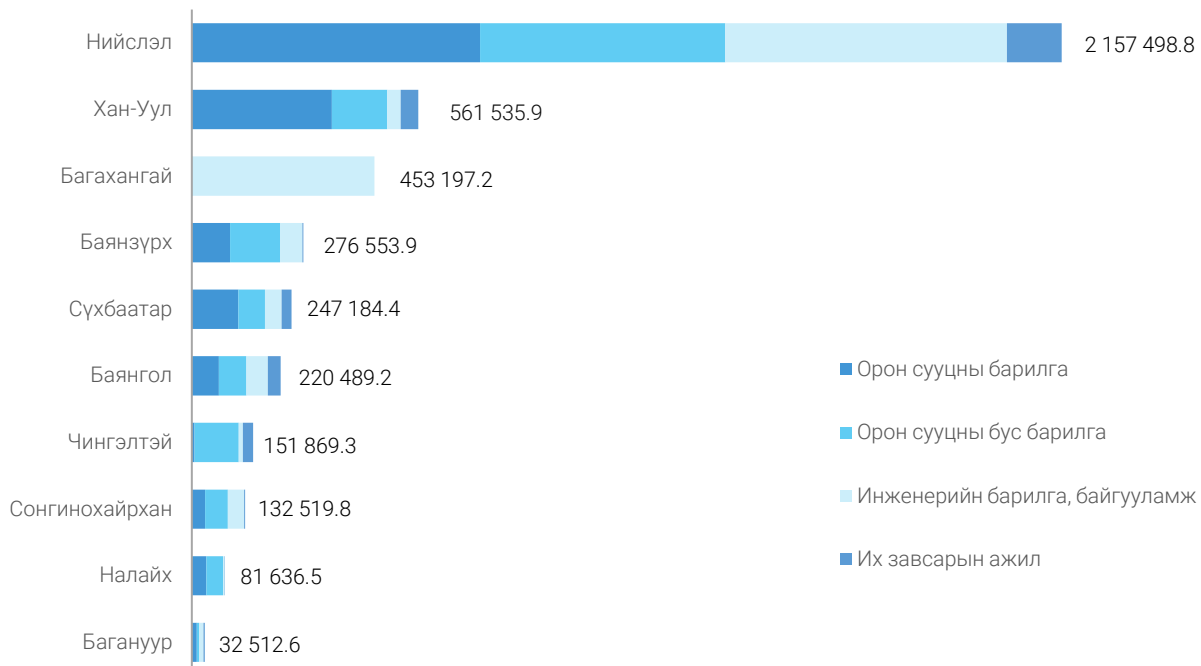


Улаанбаатар хотод 2025 оны эхний хагас жилд 2094.5 тэрбум төгрөгийн дотоодын барилгын байгууллагын гүйцэтгэсэн барилга угсралт, их засварын ажил хийгдсэн нь улсын дүнд 87.1 хувийг эзэлж, өмнөх оноос 40.8 нэгж хувиар өссөн байна. 2025 оны эхний хагас жилд урьдчилсан гүйцэтгэлээр Хан-Уул дүүрэгт 558.1 тэрбум төгрөг, Баянзүрх дүүрэгт 272.6 тэрбум төгрөг, Сүхбаатар дүүрэгт 208.1

тэрбум төгрөг, Сонгинохайрхан дүүрэгт 116.0 тэрбум төгрөг, Баянгол дүүрэгт 220.5 тэрбум төгрөг, Багануур дүүрэгт 32.5 тэрбум төгрөг, Чингэлтэй дүүрэгт 151.9 тэрбум төгрөг, Налайх дүүрэгт 81.6 тэрбум төгрөг, Багахангай дүүрэгт 453.2 тэрбум төгрөгийн дотоодын барилгын байгууллагын гүйцэтгэсэн барилга угсралт, их засварын ажил хийгдсэн байна.

ЗУРАГ 21.

БАРИЛГА УГСРАЛТ, ИХ ЗАВСРЫН АЖЛЫН ХЭМЖЭЭ, нийслэл, дүүргээр, 2025 оны эхний хагас жилд, сая төгрөг



Хүснэгт 21.

АШИГЛАЛТАД ОРУУЛСАН ҮНДСЭН ФОНД, БАРИЛГА УГСРАЛТ, ИХ ЗАСВАРЫН АЖИЛ, БАРИЛГЫН ТӨРЛӨӨР, жил бүрийн эхний хагас жилд

Барилгын төрөл	2022 IV-VI сая төг	2023 IV-VI	2024 IV-VI	2025 *IV-VI	Өөрчлөлт	
					Дүн	Хувь
Дүн	524 562.1	961 683.1	856 096.1	1 049 988.8	193 892.7	22.6
Орон сууцны барилга	342 928.6	637 389.0	703 030.3	611 189.0	- 91 841.3	- 13.1
Орон сууцны бус барилга	103 182.9	158 293.5	90 313.4	321 925.3	231 611.9	3.6 ¹
-Үйлдвэрийн	2 602.8	630.0	-	-	-	-
Худалдаа, үйлчилгээний	23 934.9	44 881.3	5 355.1	170 335.1	164 980.0	40.8 ¹
Эмнэлгийн	32 700.2	-	-	-	-	-
Сургууль, соёлын	19 570.1	32 841.5	67 319.6	70 118.1	2 798.5	4.2
Бусад	24 374.9	79 940.7	17 638.7	81 472.1	63 833.4	4.6 ¹
Инженерийн барилга, байгууламж	60 885.5	154 557.9	49 952.6	66 292.8	16 340.2	32.7
Эрчим хүчний	4 920.6	5 999.1	8 133.0	5 802.2	- 2 330.8	- 28.7
Холбооны	0.0	100.0	1 088.1	489.2	- 598.9	- 55.0
Авто зам	45 534.7	11 182.0	25 631.0	4 939.5	- 20 691.5	- 80.7
Гүүр, гүүрэн гарц	210.0	112 985.1	7 000.0	-	- 7 000.0	-
Далан, суваг, шугам, сүлжээ	4 476.1	13 805.0	2 470.8	40 987.7	38 516.9	25.6 ¹
Зам, талбайн бусад ажил	5 744.1	10 486.7	5 629.7	14 074.2	8 444.5	2.5 ¹
Их засварын ажил	17 565.1	11 442.7	12 799.8	50 581.7	37 781.9	4.0¹

2025 оны эхний хагас жилийн ашиглалтад оруулсан барилга угсралт, их засварын ажил 1050.0 тэрбум төгрөг болж, өмнөх оноос 193.9 (22.6%) тэрбум төгрөгөөр өссөн байна.

Үүнд, инженерийн барилга, байгууламж 16.3 (32.7%) тэрбум төгрөгөөр, орон сууцны бус барилга 231.6 (3.6 дахин их) тэрбум төгрөгөөр, их засварын ажил 37.8 (4.0 дахин их) тэрбум төгрөгөөр тус тус өссөн байна.

Ойлголт, тодорхойлолт

Барилга угсралт, их засвар: Барилга байшин барих болон инженерийн зориулалтаар зам, гүүр, далан зэрэг инженерийн бусад байгууламжийг барих хэлбэрээр үндсэн хөрөнгийг бий болгох, шинэчлэх, засварлах, өргөтгөхөд чиглэсэн үйл ажиллагааг ойлгоно.

Орон сууцны барилга: Хамгийн багадаа түүний тал хэсгийг нь орон сууцны зориулалтаар ашигладаг байгууламж юм.

Орон сууцны бус барилга: Барилгын багахан хэсгийг (нийт талбайн 50%-аас бага хэсэг) орон сууцны зориулалтаар ашигладаг барилгыг оруулна.

Инженерийн барилгын ажил: Төмөр зам, зам, гүүр, хурдны зам, онгоцны буудлын талбай, ус хангамж, бохирын шугам, далан хаалт, усжуулалтын байгууламж зэрэг барилга угсралтад ангилагддаггүй барилга байгууламжийн бүх ажлыг оруулна.



ХОТ НИЙТИЙН АЖ АХУЙ

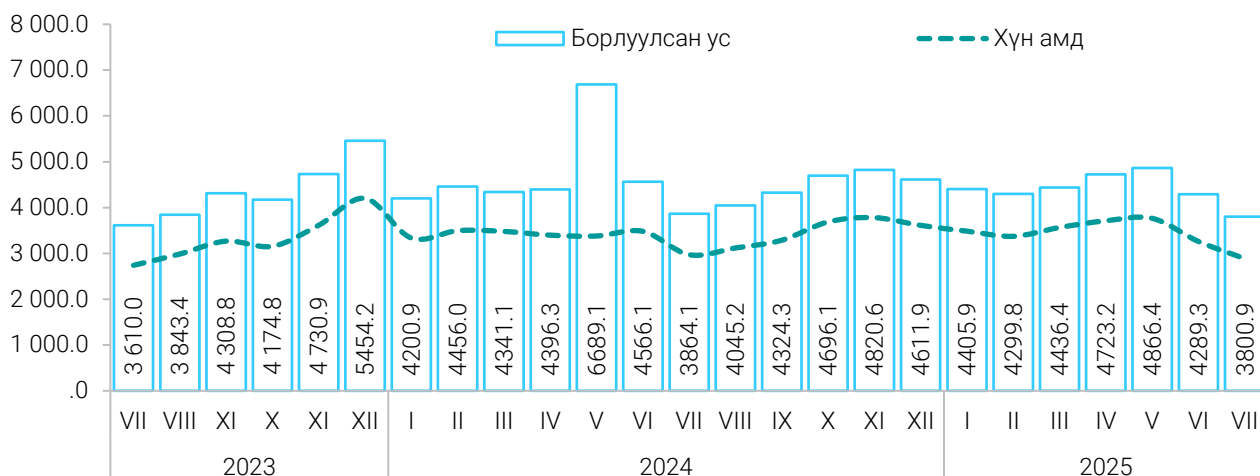
Нийслэлийн хэмжээнд борлуулсан нийт уснаас хүн амд 24.0 сая.м³ (77.9%), аж ахуйн нэгж, байгууллагад 6.8 сая.м³ (22.1%) цэвэр усыг борлуулжээ.

2025 оны эхний 7 сард нийт 30.9 сая.м³ цэвэр ус борлуулж, 41.6 тэрбум төгрөгийн орлого бүрдүүлжээ.

Хүснэгт 22. УС СУВАГ АШИГЛАЛТЫН ҮЙЛЧИЛГЭЭ, үйлчилгээний төрлөөр

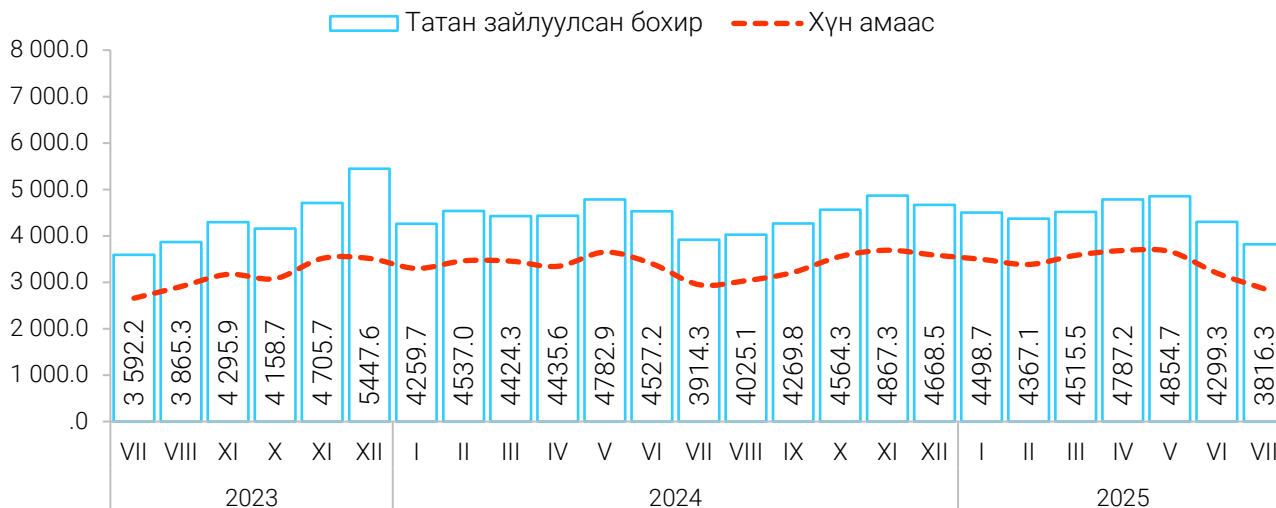
Үзүүлэлт	Хэмжих нэгж	2023 I-VII	2024 I-VII	2025 I-VII	<u>2025 I-VII</u> <u>2024 I-VII</u>
Шахсан ус	мянган м ³	33 897.6	36 657.5	38 236.2	4.3
Борлуулсан ус	мянган м ³	29 308.3	30 671.6	30 821.9	0.5
Хүн амд	мянган м ³	22 640.4	23 898.5	24 041.7	0.6
Аж ахуйн нэгж, байгууллага	мянган м ³	6 667.9	6 773.1	6 780.3	0.1
Татан зайлуулсан бохир	мянган м ³	29 577.6	30 883.9	31 138.8	0.8
Хүн амаас	мянган м ³	22 319.4	23 559.7	23 861.3	1.3
Аж ахуйн нэгж, байгууллага	мянган м ³	7 258.2	7 324.3	7 277.6	-0.6
Ус борлуулалтын орлого	сая төгрөг	32 846.1	41 767.2	41 865.0	0.2
Хүн амаас	сая төгрөг	16 992.1	21 542.2	21 575.6	0.2
Аж ахуйн нэгж, байгууллага	сая төгрөг	15 854.0	20 225.0	20 289.4	0.3
Сувагжуулалтын орлого	сая төгрөг	26 083.6	33 098.3	33 036.7	-0.2
Хүн амаас	сая төгрөг	11 074.4	14 204.0	14 240.3	0.3
Аж ахуйн нэгж, байгууллага	сая төгрөг	15 009.1	18 894.3	18 796.4	-0.5

Зураг 22. БОРЛУУЛСАН УС, мян.м³



Зураг 23.

ТАТАН ЗАЙЛУУЛСАН БОХИР, сараар, мян.м³



Цэвэрлэх байгууламжаар 38.8 сая.м³ бохирог цэвэрлэж, аж ахуйн нэгж, байгууллага, өрхийн 31.1 сая.м³ бохир шингэнийг татан зайлуулсан байна.

Ойлголт, тодорхойлолт:

Шахсан ус: Ус хангамжийн эх үүсвэрээс хотын ус хангамжийн төвлөрсөн сүлжээнд нийлүүлсэн усыг хэлнэ.

Борлуулсан ус: Хотын ус хангамжийн төвлөрсөн системээс хэрэглэгчийн тоолуураар болон ус түгээх байраар дамжуулан борлуулсан усыг хэлнэ.

Татан зайлуулсан бохир: Ус ариутгах татуургын шугамаар дамжуулан бохир ус цэвэрлэх байгууламжид хүлээн авсан бохир усыг хамруулна.

Сувагжуулалтын орлого: Хэрэглэгчийн тоолуураар болон бохир зөөврийн авто машинаар дамжуулан ариутгах татуургын системд хүлээн авч татан зайлуулсан үйлчилгээний орлогыг хамааруулна.



ЦАГ УУР, АГААРЫН ЧАНАР, АЮУЛТ ҮЗЭГДЭЛ, ОСОЛ

Нийслэлийн агаарын дундаж хэм 2025 оны 7 дугаар сард 20.2 °C байв.

Нийслэлийн агаарын дундаж хэм 2025 оны 7 дугаар сард 20.2 °C байв. Энэ нь өмнөх оны мөн үеэс 0.1 °C-аар, олон жилийн дундажтай харьцуулбал 1.2°C-аар тус тус дулаан байв. Энэ сарын хамгийн дулаан

хэм 34.5°C, хамгийн хүйтэн хэм 8.0 °C, хур тунадасны нийлбэр 39.7 миллиметр, салхины үнэмлэхүй их хурд 22 метр секунд хүрсэн байна.

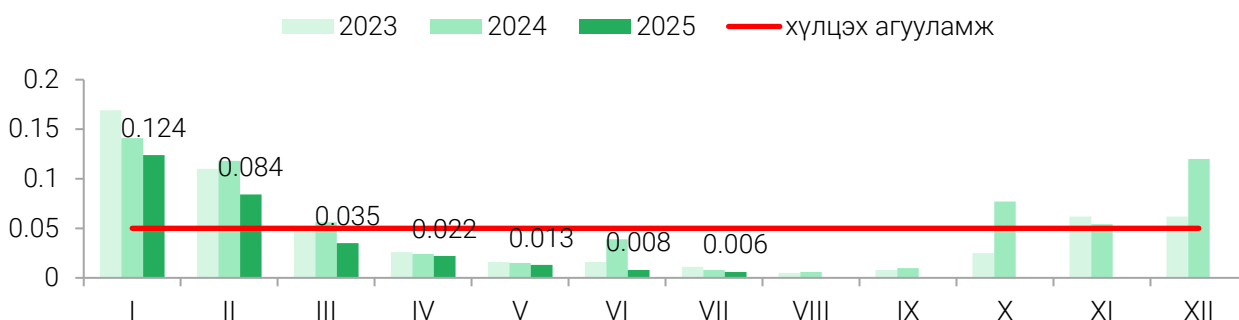
Хүснэгт 23. АГААРЫН БОХИРДОЛТ, мг/м3, VII сард

Бодисын нэр		Стандарт хэмжээ	Хэмжилтийн тоо	Хамгийн их хэмжээ	Стандарт хэмжээнээс давсан тохиолдлын тоо	Агаарт байсан дундаж хэмжээ
Хүхэрлэг хий	SO ₂	0.050	399	0.034	-	0.006
Азотын давхар исэл	NO ₂	0.050	421	0.062	8	0.022
Тоосжилт	PM ₁₀	0.100	444	0.323	47	0.048
	PM _{2.5}	0.050	452	0.030	-	0.010
Нүүрстөрөгчийн дутуу исэл	CO	10.000	415	3.526	-	0.341
Озон	O ₃	0.100	884	0.153	69	0.052

2025 оны 7 дугаар сарын Улаанбаатар хотын агаар бохирдуулах бодисын дундаж агууламжийг өмнөх оны мөн үеийн дундаж агууламжтай харьцуулахад хүхэрлэг хий 0.002 мг/м³, азотын давхар исэл 0.012 мг/м³

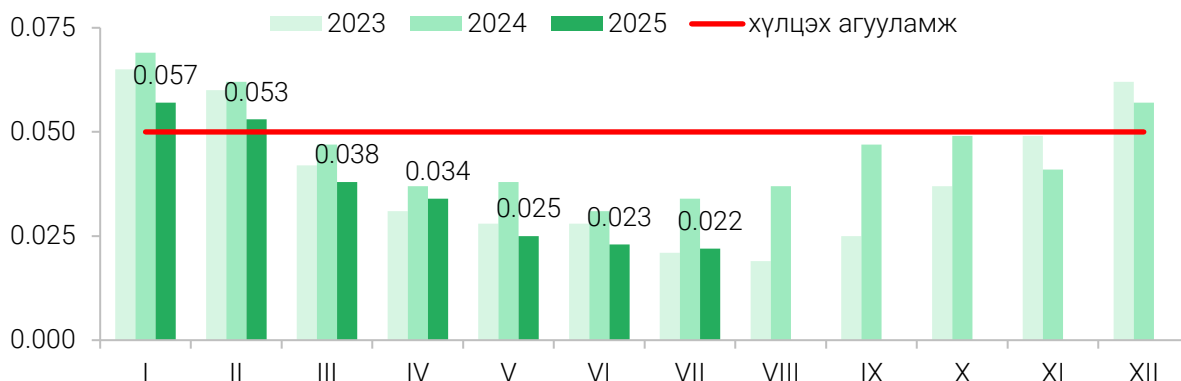
-ээр, PM 10 тоосонцор 0.008 мг/м, нүүрс төрөгчийн дутуу исэл 0.076 мг/м³ -ээр, PM 2.5 тоосонцор 0.005 мг/м³ -ээр тус тус бага, озон 0.009 мг/м³ -ээр их байна.

Зураг 24. УЛААНБААТАР ХОТЫН АГААР ДАХЬ ХҮХЭРЛЭГ ХИЙН АГУУЛАМЖ, 14 станцын дундаж, мг/м3



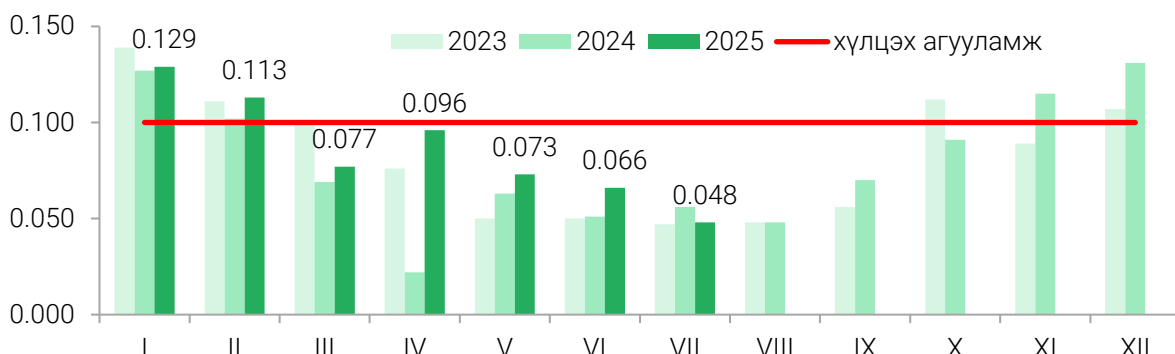
Зураг 25.

УЛААНБААТАР ХОТЫН АГААР ДАХЬ АЗОТЫН ДАВХАР ИСЛИЙН АГУУЛАМЖ, 14 станцын дундаж, мг/



Зураг 26.

УЛААНБААТАР ХОТЫН АГААР ДАХЬ 10 МИКРОНООС БАГА ХЭМЖЭЭТЭЙ ТООСНЫ АГУУЛАМЖ, 15 станцын дундаж, мг/м3



Хүснэгт 24.

УЛААНБААТАР ХОТЫН АГААР ДАХЬ БОХИРДУУЛАХ БОДИСЫН АГУУЛАМЖ АГААРЫН ЧАНАРЫН СТАНДАРТ ХҮЛЦЭХ АГУУЛАМЖААС ДАВСАН ТОХИОЛДЛЫН ТОО, станц, 2025 оны VII сард

Станцын байршил	Хүхэрлэг хий (SO ₂)	Азотын давхар исэл (NO ₂)	Нүүрс төрөгчийн дутуу исэл (CO)	Тоосонцор (PM ₁₀)	Тоосонцор (PM _{2.5})
Нийт		8		47	
Мишээл экспо					
Баруун 4 зам		8		26	
Тахилт					
13-р хороолол					
Зуун айл					
Цахилгаан станц				13	
Ургах наран хороолол					
Хайлааст					
Таван буудал				6	
Богд хааны ордон музей					
Шархад					
Налайх					
Яармаг				2	
Нисэх					
Толгойт					
Зурагт					
Амгалан					
Дамбадаржаа					
Баянхошуу					

Хүснэгт 25.

УЛААНБААТАР ХОТЫН АГААР ДАХЬ БОХИРДУУЛАГЧ БОДИСЫН ХОНОГИЙН
ДУНДАЖ АГУУЛАМЖ, мг/м3, VII сард

Агаарын бохирдлын үзүүлэлт		Мишээл Экспо төв	Баруун дөрвөн зам	Тахилт	13-р хороо- лол	Зуун айл	Цахил- гаан станц	Ургах наран хороо- лол	Хай- лааст	Таван буудал
Хүхэрлэг хий SO ₂	Дундаж	0.023	0.024	0.042	0.018	0.019	0.011	0.014	0.026	0.025
	Хамгийн их	0.047	0.043	0.096	0.039	0.04	0.022	0.031	0.116	0.048
	XXX*-с давсан %	-	-	40	-	-	-	-	11	-
	Хэмжилтийн тоо	29	29	30	30	30	30	30	27	30
Азотын давхар исэл NO ₂	Дундаж	0.009	0.052	0.106	0.037	0.012	0.026	0.039	0.024	0.025
	Хамгийн их	0.021	0.079	0.173	0.062	0.023	0.068	0.073	0.036	0.041
	XXX*-с давсан %	-	60	97	20	-	17	17	-	-
	Хэмжилтийн тоо	30	30	29	30	30	30	30	27	28
Нүүрс төрөгчийн дутуу исэл, CO**	Дундаж	0.262	0.826	1.294	0.752	0.667	0.683	0.302	1.204	-
	Хамгийн их	2.19	2.381	5.434	3.472	1.981	2.492	1.109	3.784	-
	XXX*-с давсан %	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Хэмжилтийн тоо	83	86	90	90	90	90	90	80	-
Тоос PM ₁₀	Дундаж	0.079	0.076	0.121	0.058	0.086	0.25	0.188	0.084	0.116
	Хамгийн их	0.187	0.158	0.224	0.115	0.156	0.59	0.571	0.131	0.248
	XXX*-с давсан %	17	13	63	3	33	87	69	36	63
	Хэмжилтийн тоо	30	30	30	30	30	30	29	28	30
Тоос PM _{2.5}	Дундаж	0.023	0.018	0.029	0.016	0.014	0.026	0.024	0.021	-
	Хамгийн их	0.045	0.035	0.053	0.037	0.025	0.05	0.058	0.032	-
	XXX*-с давсан %	-	-	3	-	-	-	3	-	-
	Хэмжилтийн тоо	30	30	30	30	30	30	30	28	-
Озон O ₃ **	Дундаж	0.041	-	-	0.019	0.013	-	0.01	-	-
	Хамгийн их	0.069	-	-	0.036	0.023	-	0.017	-	-
	XXX*-с давсан %	-	-	-	-	-	-	0	-	-
	Хэмжилтийн тоо	89	-	-	90	90	-	80	-	-

үргэлжлэл

Агаарын бохирдлын үзүүлэлт		Богд хааны ордон музей	Шар- хад	Налайх	Яармаг	Нисэх	Толгойт	Зурагт	Амга- лан	Баян- хошуу
Хүхэрлэг хий SO ₂	Дундаж	0.021	0.015	0.017	0.025	-	0.036	-	-	0.018
	Хамгийн их	0.044	0.032	0.039	0.049	-	0.079	-	-	0.033
	XXX*-с давсан %	-	-	-	-	-	23	-	-	-
	Хэмжилтийн тоо	25	27	30	30	-	30	-	-	26
Азотын давхар исэл NO ₂	Дундаж	0.036	0.037	0.024	0.031	-	0.024	0.032	0.027	-
	Хамгийн их	0.057	0.047	0.041	0.049	-	0.043	0.053	0.045	-
	XXX*-с давсан %	11	-	-	-	-	-	7	-	-
	Хэмжилтийн тоо	28	30	30	30	-	30	26	30	-
Нүүрс төрөгчийн дутуу исэл, CO**	Дундаж	0.375	0.822	0.627	0.778	0.573	1.29	1.344	-	-
	Хамгийн их	0.916	5.02	2.238	2.9	1.559	4.767	5.103	-	-
	XXX*-с давсан %	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Хэмжилтийн тоо	84	90	90	87	90	88	79	-	-
Тоос PM ₁₀	Дундаж	0.048	0.069	0.084	0.094	0.066	0.079	0.057	0.062	-
	Хамгийн их	0.087	0.13	0.164	0.194	0.109	0.145	0.102	0.16	-
	XXX*-с давсан %	-	17	27	50	10	31	4	22	-
	Хэмжилтийн тоо	28	30	30	30	30	29	26	27	-
Тоос PM _{2.5}	Дундаж	0.008	0.011	0.011	0.007	0.017	0.023	0.023	0.013	0.022
	Хамгийн их	0.034	0.028	0.025	0.032	0.027	0.039	0.044	0.039	0.035
	XXX*-с давсан %	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Хэмжилтийн тоо	28	30	23	30	30	29	26	27	25
Озон O ₃ **	Дундаж	-	0.014	0.001	0.049	0.065	0.08	0.063	0.068	-
	Хамгийн их	-	0.021	0.004	0.095	0.121	0.132	0.107	0.116	-
	XXX*-с давсан %	-	-	-	-	8	30	5	5	-
	Хэмжилтийн тоо	-	44	90	87	88	87	76	86	-

Туул голын усны бохирдол:

Байгаль орчны хэмжил зүйн төв лабораторийн 2025 оны 7 дугаар сарын 23 - 24-ны өдөр хийсэн хэмжилтээр Туул голын усны найрлага Туул-Сонгино доод харуул цэгийн орчимд Амоны азот 10.1 дахин,

Эрдэс фосфор 3.0 дахин, биохимийн хэрэгцээт хүчилтөрөгч 0.5 дахин хүлцэх хэмжээнээс давж Туул голын ус бохирдолтой хэвээр байна.

Хүснэгт 26. НИЙСЛЭЛИЙН ГАДАРГЫН УСНЫ НАЙРЛАГА, мг/м3, VII сард

Үзүүлэлт	Стандарт хэмжээ	“Туул-Налайх” харуул цэг		“Туул-Сонгино доод” харуул цэг		
		Хэмжээ	Бодисын хэтрэлт	Хэмжээ	Бодисын хэтрэлт	
Хүчилтөрөгч	O ₂	≥6	9.46	Хэвийн	2.99	0.5 дахин
Биохимийн хэрэгцээт хүчилтөрөгч	BXX ₅	≤3	2.5	Хэвийн	24.4	8.1 дахин
Нитритийн нэгдэл	NO ₂	≤0.02	0.002	Хэвийн	0.136	6.8 дахин
Амоны азот	NH ₄	≤0.5	0.09	Хэвийн	5.04	10.1 дахин
Эрдэс фосфор	P	≤0.1	0.002	Хэвийн	0.304	3 дахин

Байгаль орчны зөрчил:

Нийслэлийн хэмжээнд 2025 оны эхний 7 сард байгаль орчныг хамгаалах хууль, тогтоомжийг зөрчсөн 513 зөрчлийг илрүүлжээ. Илрүүлсэн нийт зөрчлийн 68.2 хувийг ан амьтны зөрчил, 18.3 хувийг байгаль орчинд нөлөөлөх байдлын үнэлгээ, 2.3 хувийг усны зөрчил, 2.9 хувийг газрын

хэвлий, ашигт малтмал, уул уурхайн зөрчил, 1.6 хувийг ургамал хөрсний бохирдолын зөрчил, 2.9 хувийг ойн зөрчил, 0.4 хувийг агаар, химийн хорт бодисын зөрчил, 3.3 хувийг бусад зөрчил эзэлж байна. Илрүүлсэн нийт зөрчилд 180.7 сая төгрөгийн торгууль ногдуулсан байна.

Хүснэгт 27. БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ ЗӨРЧИЛ, төрлөөр

Илрүүлсэн зөрчил, Төрлөөр	2025 I-VII		
	Үзлэг шалгалт	Илрүүлсэн зөрчил	Торгууль (сая төгрөг)
Бүгд	513	513	180.7
Ой	15	15	3.4
Ан, амьтан	350	350	30.2
Газрын	-	-	-
Ус	12	12	36.3
Ургамал, хөрсний бохирдол	8	8	0.6
Агаар, химийн хорт бодис	2	2	5.0
Газрын хэвлий, ашигт малтмал, уул уурхай	15	15	10.9
Геодези зураг зүй, кадастр	-	-	-
Байгаль орчинд нөлөөлөх байдлын үнэлгээ	94	94	89.5
Бусад	17	17	4.8

Аюулт үзэгдэл, осол:

Нийслэл хотын нутаг дэвсгэрт 2025 оны эхний 7 сард 134 гамшиг бүртгэгдсэн нь өмнөх оны мөн үеэс 64.0 хувиар буурсан байна. Гамшгийн улмаас 32 хүн амь насаа

алдаж, 106 хүнийг аварч, гамшгийн уршгийг арилгах ажилд нийт 177.7 сая төгрөг зарцуулжээ.

Хүснэгт 28. ГАЛ ТҮЙМРИЙН ТОО, дүүргээр, жил бүрийн эхний 7 сарын байдлаар

Дүүрэг	2022 I-VII	2023 I-VII	2024 I-VII	2025 I-VII	2025 2024
					Хувь
Нийслэлийн дүн	1 188	1 007	995	1 692	70.1
Багануур	18	14	15	66	4.4**
Багахангай	4	2	6	8	33.3
Баянгол	118	113	95	146	53.7
Баянзүрх	312	233	270	402	48.9
Налайх	33	33	47	73	55.3
Сонгинохайрхан	309	252	222	401	80.6
Сүхбаатар	149	154	116	184	58.6
Хан-Уул	138	99	124	251	2.0**
Чингэлтэй	107	107	100	161	61.0

2025 оны эхний 7 сард ахуйн 1692 гал түймэр гарч өмнөх оны мөн үеэс 70.1 хувиар нэмэгдсэн байна. Гал түймрийн улмаас 17 хүн түлэгдэж гэмтэн, 16 хүн эндсэн байна. Худал дуудлага 27 бүртгэгдсэн нь өмнөх оны мөн үеэс 68.8 хувиар өссөн байна.

Гал түймрийн аюулаас 2572 хүн, 430 байшин барилга, 243.4 тэрбум төгрөгийн эд хөрөнгийг аварсан байна. Гал түймрийг гарсан шалтгаанаар нь ангилбал санамсаргүй байдлаас 1236 (73.1%), цахилгаанаас 396 (23.4%), санаатай үйлдлээр 4 (0.2%), бусад шалтгаанаар 53 (3.1%), шалтгаан тодорхойгүй (0.2%), гал түймэр гарчээ.

Зураг 27.

ГАЛ ТҮЙМРИЙН ТОО, байршлаар, эзлэх хувь



Гал түймэрт 668 гэр, орон сууц, 76 барилга байгууламж, тоног төхөөрөмж, 74 машин техник, 262 малын хашаа саравч, бусад төрлийн 612 объект өртжээ. Гал түймэрт иргэний хувийн өмчийн 1100, төрийн өмчийн 441, хувийн аж ахуйн нэгж, байгууллагын өмчийн 151 объект өртөж, нийт 2992.8 тэр бум төгрөгийн хохирол учирсан байна. Нийслэлийн Онцгой

байдлын газраас 2025 оны эхний 7 сард 260 барилгын зураг төсөл, ашиглалтад хүлээн авч буй 284 барилгад хяналт тавьж ажиллажээ. Түүнчлэн 3416 объектод үзлэг шалгалт хийж, 13912 галын зөрчил илрүүлж, байгууллага, албан тушаалтан, иргэнд 771 заавал биелүүлэх албан шаардлага, 1702 мэдэгдэл хүргүүлж, 187.2 сая төгрөгийн торгууль ногдуулсан байна.

Ойлголт, тодорхойлолт

Агаарын бохирдол: Агаар мандалд нэг буюу хэд хэдэн химийн бодис дагнасан буюу хавсарсан байдлаар хүн, амьтан, ургамлын аймгийн амьдрал, ахуйн нөхцөл, үйл ажиллагаанд сөрөг нөлөөлөл үзүүлж, стандартаар тогтоосон хүлцэх хэм хэмжээнээс давсан агаар дахь бохирдуулах бодис тодорхой хугацаагаар байхыг ойлгоно.

Аюулт үзэгдэл: Хүчтэй цасан болон шороон шуурга, ган, зуд, үер, газар хөдлөлт, цөлжилт болох, гал түймэр, хүн, мал, амьтны болон ургамлын гоц халдварт өвчин гарах, хортон мэрэгчид тархах зэргийг ойлгоно.

Гамшиг: Аюулт үзэгдэл, техникийн холбогдолтой осол, алан хядах ажиллагаа, дэлбэрэлтийн улмаас олон хүний эрүүл мэнд, амь нас хохирох, мал, амьтан олноор хорогдох, эд хөрөнгө, хүрээлэн байгаа орчинд улс, орон нутгийн дотоод нөөц боломжоос давсан хохирол учрахыг ойлгоно.

Зөвшөөрөгдөх түвшин: Хүний эрүүл мэндэд сөрөг нөлөө үзүүлэхгүй байх агаар дахь физикийн бохирдуулагчийн зөвшөөрөгдөх түвшинг ойлгоно.

Хүлцэх агууламж: Хүний эрүүл мэндэд сөрөг нөлөө үзүүлэхгүй байх агаар дахь химийн бохирдуулагчийн зөвшөөрөгдөх хэмжээг ойлгоно.

БҮЛЭГ

ТАНИЛЦУУЛГЫГ БЭЛТГЭСЭН:

	Эдийн засаг, нийгмийн үндсэн үзүүлэлт, 2021-2025 он	
	Эдийн засаг, нийгмийн үндсэн үзүүлэлт, дүүргээр	
I	Эрүүл мэнд	Б.Баянжаргал
II	Гэмт хэрэг	Я.Оролжидсүрэн
III	Төсөв	Ц.Соёл-Эрдэнэ
IV	Хэрэглээний үнэ	Б. Элбэгдорж
V	Мал аж ахуй	З.Халиун
VI	Аж үйлдвэр	Н.Халиун
VII	Хотын нийтийн аж ахуй	П.Тогтохбаяр
VIII	Цаг уур, агаарын чанар, аюулт үзэгдэл, осол	П.Тогтохбаяр



Авлигатай тэмцэх газар

Хэрэв танд:

- Авлигын эсрэг хууль, Нийтийн албанд нийтийн болон хувийн ашиг сонирхлыг зохицуулах, ашиг сонирхлын зөрчлөөс урьдчилан сэргийлэх тухай хууль, Нийтийн албан тушаалтны хөрөнгө, орлогын болон хувийн ашиг сонирхлын мэдүүлэг, ашиг сонирхлын зөрчлийн талаарх гомдол, мэдээлэл;
- Монгол Улсын Эрүүгийн хуулийн 22 дугаар бүлэгт заасан "Авлигын гэмт хэрэг"-ийн шинжтэй гомдол мэдээлэл өгөхөөр бол Авлигатай тэмцэх газарт хандана уу;

Үүнд:

- 22.1 дүгээр зүйл /Эрх мэдэл, албан тушаалын байдлаа урвуулан ашиглах/;
- 22.3 дугаар зүйл /Гадаад улсын төрийн байгууллага, олон улсын байгууллагын албан тушаалтан эрх мэдлээ урвуулан ашиглах/;
- 22.4 дүгээр зүйл /Нийтийн албан тушаалтан хохууль авах/;
- 22.5 дугаар зүйл /Хохууль өгөх/;
- 22.6 дугаар зүйл /Гадаад улсын төрийн байгууллага, олон улсын байгууллагын албан тушаалтныг хохуулах/;
- 22.7 дугаар зүйл /Улсын нөөцийг хууль бусаар зарцуулах, үрэгдүүлэх/;
- 22.8 дугаар зүйл /Төсвийн хөрөнгийг зориулалтын бусаар зарцуулах/;
- 22.9 дүгээр зүйл /Төрийн өмчийн төсвийн бус хөрөнгийг зориулалтын бусаар зарцуулах/;
- 22.10 дугаар зүйл /Үндэслэлгүйгээр хөрөнгөжих/;
- 22.11 дүгээр зүйл /Дураараа аашлах/;
- 22.12 дугаар зүйл /Хуулийн этгээдийн эрх мэдлийг урвуулан ашиглах/;
- 22.13 дугаар зүйл /Хохууль авах/;

ИРГЭН, ХУУЛИЙН ЭТГЭЭДЭЭС ИРҮҮЛСЭН ӨРГӨДӨЛ, ГОМДОЛ, МЭДЭЭЛЛИЙН ТОО /ХҮСНЭГТЭЭР ХАРУУЛБАЛ/



Авлигыг мэдээлэх утас

ӨРГӨДӨЛ, ГОМДОЛ, МЭДЭЭЛЭЛ
Хүлээн авах суваг

Авлигатай тэмцэх газарт ирж биечлэн
Утсаар: (976)-110 /Ярианы төлбөргүй/
дугаараар

Факс: (976)-11-311919

Цахим шуудангийн хаяг: contact@iaac.mn

Шуудан холбоогоор: Улаанбаатар хот 14250,

Сүхбаатар дүүрэг, 5 хороолол, Сөүлийн

тудамж 41 хаягаар

Веб сайт: iaac.mn

Авлигын эсрэг
НЭГДЭЭ

Үгүй гэж хэлээд өөрчилъё! 110

